

Girona 100, SA

**Projecció macroeconòmica i
empresarial 2019 i anàlisi de
comptes de 2017**

Juliol 2019

Fageda d'en Jordà
Parc Natural de la Zona Volcànica
de la Garrotxa

© 2019 KPMG Auditores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Cooperative ("KPMG International"), societat suïssa. Tots els drets reservats.

 Índex**Contingut**

Pròleg	3
Introducció	4
Entorn macroeconòmic	6
Perspectives empresarials	10
Anàlisi econòmica i financera	18
—Pèrdues i guanys	20
—Balanç de situació	26
—Visió retrospectiva	38
Conclusions	48
—Conclusions de l'enquesta de perspectives empresarials	48
—Conclusions de l'anàlisi econòmica i financera	49

Annex

—Glossari	52
—Composició de <i>Girona 100, SA</i>	53
—Presentació de KPMG	54
—Presentació de la Càtedra Cambra de l'Empresa Familiar	55

Cala a S'Agaró
Població del municipi
baixempordanès de Castell-
Platja d'Aro

Gràcies, moltes gràcies!

Esteu a punt de començar la lectura de la desena edició del *Girona 100*, SA. Una fita per un informe que va néixer amb la voluntat d'esdevenir un termòmetre de l'economia gironina i que, si em permeteu la llicència, crec que entre tots els qui el fem ho estem aconseguint.

En una edició tan especial, voldria agrair a tots aquells que heu confiat en el valor que el *Girona 100*, SA aporta a la nostra societat i a les nostres empreses. En primer lloc, gràcies a la Càtedra Cambra de l'Empresa Familiar de la Universitat de Girona. Sincerament, no podríem tenir millor company de viatge. Gràcies a la Dolors per creure-hi fa 10 anys i a la Pilar per agafar el relleu amb tanta passió i dedicació. Gràcies també a la Cambra de Comerç de Girona per ser altaveu de les conclusions de l'estudi. I gràcies, moltes gràcies, a vosaltres, els empresaris i directius de les empreses més grans de la nostra província per fer-nos confiança, per explicar-nos quines són les vostres prioritats estratègiques, les vostres inquietuds i els vostres plans de futur més immediats, perquè ens ajuden a completar la informació financera amb una visió més càlida i personalitzada de cadascun dels vostres projectes. I evidentment, no em puc oblidar dels professionals de KPMG de l'oficina de Girona pel seu compromís i el seu rigor en l'anàlisi i elaboració de l'exemplar que avui us presentem.

Finalment, avançar-vos que en aquesta edició trobareu el testimoni de molts dels empresaris que ens han acompanyat en les presentacions de les nou edicions anteriors. A ells els hem demanat que mirin amb perspectiva els 10 anys passats i els reptes dels 10 propers. Els agraeixo la seva participació, sobretot perquè són reflexions pensades i molt interessants. A la propera dècada les nostres empreses viuran autèntiques revolucions fruit de la digitalització, la robòtica, la intel·ligència artificial... i els empresaris gironins ja esteu treballant en aquesta direcció per ser, com sempre, punta de llança. Anem pel bon camí!

Quan ens vàrem plantejar aquest projecte, somiar amb el desè aniversari semblava gairebé un impossible, per això, avui estic especialment feliç i pensant en el 20è aniversari. Ens hi acompanyeu?

Manel Blanco

Soci responsable de l'oficina de KPMG a Girona

Introducció

Ens plau presentar la **desena** edició de l'estudi *Girona 100, SA* que té com a objectiu analitzar la situació actual i les tendències econòmiques i financeres de la província de Girona a partir de variables i percepcions de les 100 empreses de Girona amb major volum de facturació. A les dades agregades d'aquestes 100 empreses ens referirem amb el nom de *Girona 100, SA*.

Aquest estudi té com a eix central la classificació de les empreses seleccionades entre **familiars i no familiars**, donada la rellevància que les empreses familiars tenen a Catalunya, i també a la província de Girona. En especial, Girona és una de les províncies on aquest tipus d'empresa gaudeix de més presència.

Per a la classificació d'empresa familiar s'ha seguit la definició establerta pel *Family Business Network* i el *Grup Europeu d'Empreses Familiars*, dos organismes europeus de gran importància en l'àmbit de l'empresa familiar. En base amb aquests criteris:

"S'entén com a empresa familiar aquella empresa que pertany d'una manera continuada en el temps a persones d'un cercle familiar i que és governada o dirigida per un o més dels membres d'aquest cercle. Sempre que es compleixen a la vegada les dues característiques següents:

- La majoria del capital, amb els seus corresponents drets de vot, pertany a persones del mateix cercle familiar, de manera que governen els destins de l'empresa¹.
- El govern de l'empresa o la direcció està en mans de familiars, que són els qui prenen les decisions més importants".

D'acord amb l'aplicació d'aquesta definició i en base amb la informació disponible, de les 100 empreses de l'estudi s'han classificat **79** empreses com a familiars i **21** empreses com a no familiars, el que suposa una disminució de dues empreses en el col·lectiu familiar que en l'edició anterior estava compost per **81**.

Un cop diferenciades les empreses familiars de les no familiars, s'ha utilitzat un segon criteri de classificació

basat en l'àmbit sectorial al què pertanyen per tal d'obtenir conclusions comparatives en funció del sector. Els sectors d'activitat² que hi són representats són els següents:

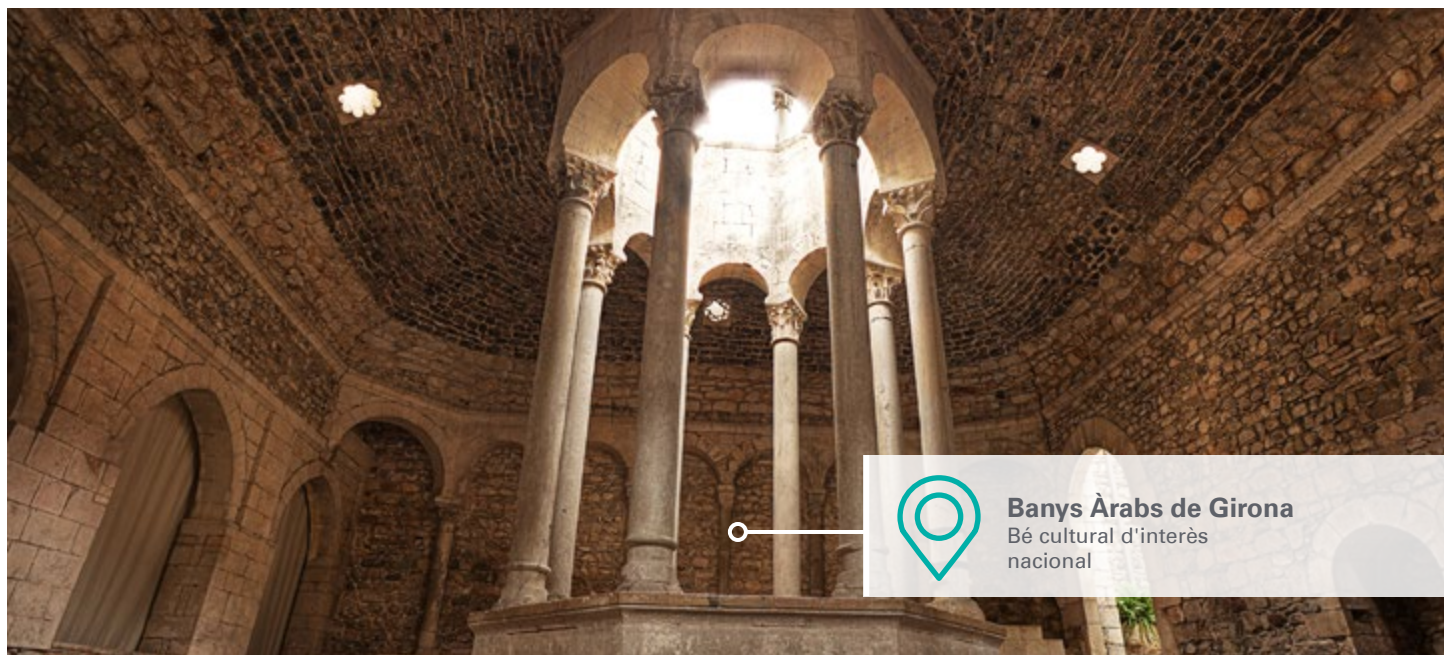
Sector	Descripció
1	Agricultura, ramaderia, pesca i extractives (primari)
2	Fabricació de productes alimentaris excepte càrnies
3	Indústria càrnia
4	Altres indústries manufactureres
5	Altres serveis i construcció
6	Distribució d'alimentació, begudes i tabac
7	Venda i reparació de vehicles de motor
8	Altres comerços

Tal com va passar en edicions anteriors, el sector de la construcció, com a conseqüència del poc nombre d'empreses (menys de tres) s'ha considerat afegir-lo dins el sector d'Altres serveis. En aquesta edició, no s'ha desglossat el sector d'Estacions de Servei, en no complir aquest sector un nombre mínim de 3 empreses, les dues empreses s'han inclòs en les dades de 2017 en el sector Altres comerços. S'ha mantingut a efectes comparatius però, les dades incloses a l'estudi de l'edició anterior.

La composició del col·lectiu d'empreses que formen *Girona 100, SA* s'ha vist condicionada per la disponibilitat de determinada informació pública, pel què podria veure modificada la seva composició en posteriors exercicis. És important remarcar que a causa de les especials característiques del sector al qual pertany i que no permetria una comparació homogènia amb la resta, la Universitat de Girona no s'ha inclòs al col·lectiu de *Girona 100, SA*, tot i ser una entitat de gran rellevància. No obstant això, destaquem a continuació la xifra de negocis, actius i empleats per deixar constància de la seva importància.

¹ A les empreses que cotitzen a borsa se'ls aplica la definició d'empresa familiar si la persona que va fundar o adquirir la companyia o els seus familiars o descendents posseeixen un mínim del 25% dels drets de vot a què dona lloc el capital social, ja que es considera que amb aquest percentatge la família posseeix una influència significativa sobre aspectes fonamentals del govern de l'empresa.

² Segons la classificació CNAE 2009, que figura a l'annex. La classificació anterior i concretament pel sector de la indústria manufacturera i comerç al major i al detall s'ha desglossat a més nivell per tal de poder fer l'anàlisi més desagregada. D'aquesta manera, el sector industrial ha estat dividit en fabricació de productes alimentaris, indústria càrnia i altres indústries manufactureres, i el sector comerç al major i al detall ha estat dividit en estacions de serveis, distribució d'alimentació, begudes i tabac, venda i reparació de vehicles de motor i altres comerços.

Banys Àrabs de Girona
Bé cultural d'interès nacional

	2017	2016
(milers euros)	Universitat de Girona	
Ingressos de les activitats principals	101.876	102.370
Actius	153.340	151.835
Empleats*	1.896	1.828

(*) Inclou personal temporal

Aquesta edició incorpora per primera vegada **dades retrospectives** de diversos indicadors claus que s'han presentat en les edicions anteriors d'aquest estudi, de forma que es pugui tenir una visió retrospectiva de l'evolució de l'índex durant el període de 10 anys sobre el que es disposen de dades. Aquesta visió retrospectiva permet tenir una visió global del comportament de l'índex en un període suficientment llarg i observar possibles tendències, malgrat que com sabem la composició de l'índex varia en cada edició. S'inclou per **quarta** vegada els resultats de l'enquesta enviada a les 100 empreses que formen l'índex 2017, per tal d'actualitzar l'evolució de les mateixes pel **2018-2019** i que l'estudi guanyi en actualitat.

L'estudi comprèn dues parts diferenciades:

- La **primera part** correspon a l'**enquesta de perspectives empresarials**. L'objectiu d'aquesta part és aportar un millor enteniment de l'escenari actual que viuen les empreses, de quina és la seva percepció sobre l'entorn en el què operen i els reptes que tenen per davant des del moment actual. L'enquesta s'ha plantejat de forma **electrònica a les 100 empreses** que componen l'índex, amb la intenció d'aconseguir una actualització de la situació i les principals tendències de

les mateixes pel 2018 i de cares al futur més immediat, i conèixer l'efecte que pot haver tingut en les mateixes esdeveniments d'actualitat succeïts durant 2018 i 2019. L'enquesta suposa un pas més en la millora de l'actualitat de l'estudi.

La nostra intenció és continuar aquesta enquesta de perspectives anualment, amb l'objectiu de convertir-la en un indicador de referència de les perspectives de les empreses gironines.

- La **segona part** consisteix en una anàlisi dels comptes anuals de les 100 empreses amb major volum de facturació de les comarques gironines. La selecció s'ha fet per a l'exercici 2017 i a partir de les dades comptables disponibles a la data de l'estudi procedents de la base de dades SABI (Sistema de Anàlisis de Balances Ibèrics) i dels registres mercantils corresponents.

Tot i que les modificacions en els volums de negoci fan variar la composició de l'índex cada any, hem mantingut les dades comparatives derivades de la composició corresponent a l'exercici 2016, sense modificar-les en base amb les noves incorporacions o baixes del 2017. Pensem que l'índex té una entitat pròpia i representa, amb les seves limitacions, la situació de les 100 empreses amb major volum de facturació, independentment que la seva composició pugui variar d'any en any.

Respecte al *Girona 100*, SA 2016, hi ha 12 substitucions a la composició de l'índex, de les quals cinc han tingut lloc per raó de canvis en el seu volum de negoci, cinc per canvi de domicili social i dos per cessament activitat. En aquesta edició, la facturació mínima ha disminuït un 2,1 %, situant-se en 30.610 milers d'euros, mentre que en la darrera edició va ser de 31.262 milers d'euros.

Entorn macro-econòmic

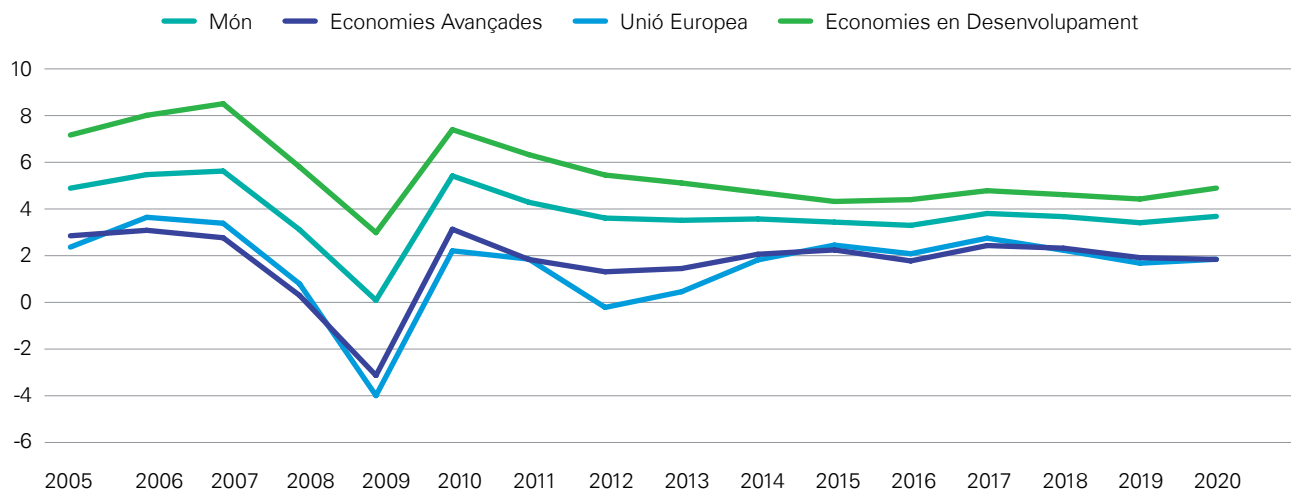
Entorn macroeconòmic global

El PIB real mundial ha continuat la seva evolució positiva iniciada al 2010 (veure gràfic M1), superant el mínim creixement des del canvi de tendència al 2016 per situar-se en un 3,6% al 2018. Les previsions per al 2019 redueixen lleugerament les dades de 2018 i aquest descens es preveu que canviï al 2020, deixant les xifres de creixement del PIB mundial lleugerament per sobre del 3,6%. L'evolució de les economies desenvolupades, juntament amb la de la Unió Europea (UE), ha estat també positiva des del 2013. Tot i això, tant la UE com les economies avançades han enregistrat un creixement al 2018 sensiblement inferior al del 2017, 2,1% i 2,2%, respectivament. Les previsions per al 2019 i 2020 presenten un alentiment del creixement del PIB. Per al 2019, el creixement previst és de l'1,8% en el cas de les economies avançades, mentre que en la UE el creixement seria de l'1,6%. L'alentiment al 2020 continuarà a les economies avançades (arribant al 1,7% de creixement), mentre que les previsions de la UE millorarien fins a l'1,7%.

Pel que fa a les economies en desenvolupament, des del 2010 s'havia anat reduint la seva taxa de creixement, situant-se prop del 4% al 2015. Al 2016 i 2017 es van produir millores, i al 2018 aquestes s'han frenat, deixant la taxa en un 4,5%. Les previsions anticipen que les xifres de creixement continuaran al voltant del 4,4% amb un lleuger increment al 2020, apropant-se al 4,9%.

Girona
Casc antic i Riu Onyar

Gràfic M1. Evolució del creixement del PIB

Font: Fons Monetari Internacional. Les dades de 2019 i 2020 són estimacions.

Amb aquestes dades de creixement del PIB, l'atur ha tingut una evolució positiva en la majoria de regions. La taxa d'atur a nivell mundial ha continuat registrant un descens al 2018, continuant el declivi iniciat el 2016, i s'ha situat en un 5,35%. Les previsions coincideixen en aquest sentit i no presenten un canvi de tendència en els pròxims anys. Per tant, s'espera que l'atur continuï baixant o resti en nivells similars.

La inflació ha continuat amb el comportament creixent que va començar l'any 2016 i s'ha situat al 3,65% a nivell mundial al 2018. El creixement de la inflació s'ha produït a tots els grups de països excepte a les economies avançades, on ha enregistrat un lleuger descens del 0,3%. Ha crescut amb una major intensitat en el cas de les economies en desenvolupament arribant al 5,7%, i amb un augment més modest en el cas de la UE (2,1%). Les previsions per al 2019 i 2020 són d'una disminució de la inflació a nivell mundial, en les economies en desenvolupament i en la UE. Per contra, s'espera una pujada de la inflació en el cas de les economies avançades al 2019 i una baixada al 2020.

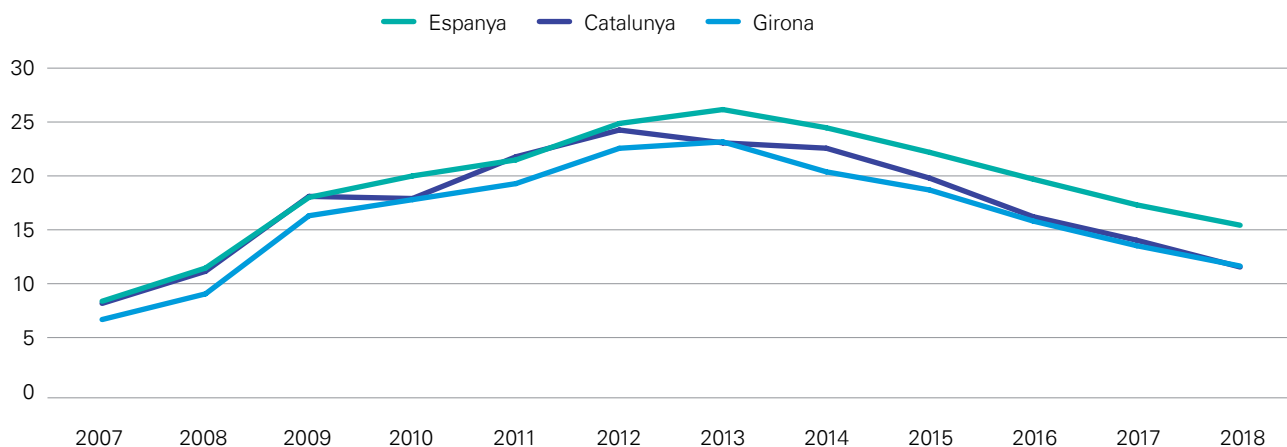

Entorn macroeconòmic regional

Espanya ha continuat amb la tendència iniciada al 2014 i per cinquè any consecutiu presenta creixement en el seu PIB. El creixement al 2018 continua per sobre de la mitjana de la UE (2,5% respecte a l'1,9%) i les previsions són positives, encara que amb una lleugera reducció en la taxa de creixement. Segons l'FMI, l'augment del PIB a Espanya se situaria al voltant del 2,1% al 2019 i baixaria fins a l'1,8% al 2020. Les dades de creixement han permès que l'atur continuï baixant. Després de 5 anys de reducció, al 2018

s'ha situat prop del 15%, apropant-se a les xifres de 2008 (veure gràfic M2). Tot i que es tracta d'una millora, Espanya, com és habitual, està molt lluny de la mitjana de la Zona Euro i de la UE (8,2% i 7%, respectivament) i continua tenint el pitjor percentatge d'atur de tota la zona, excloent Grècia. Les previsions per aquest any 2019 pronostiquen una baixada de la taxa d'atur per sota del 15% de la població activa.

Gràfic M2. Evolució de la taxa d'atur

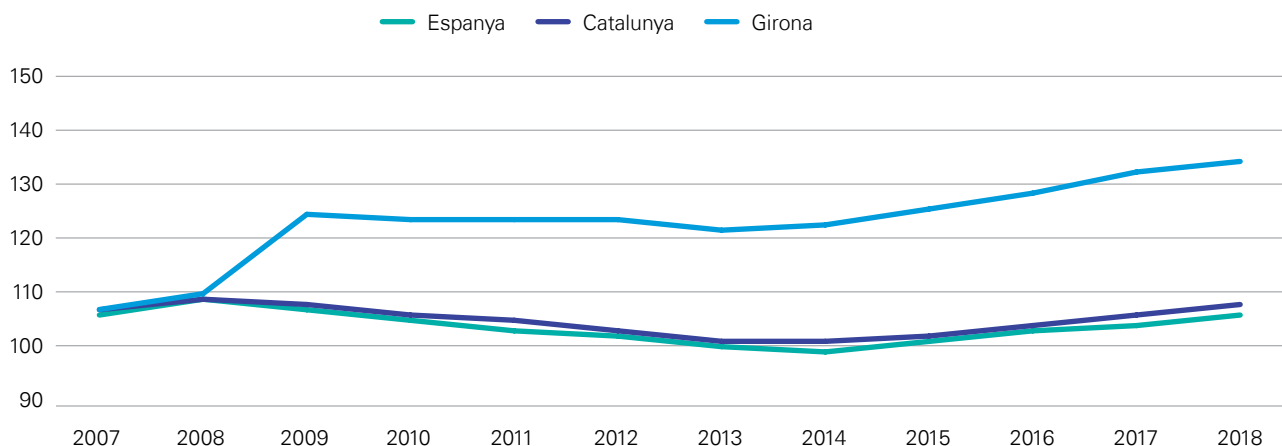
Font: Idescat

El deute espanyol ha continuat amb la lleugera reducció iniciada al 2015 i ha finalitzat el 2018 amb un 97,1% del PIB. Per sisè any consecutiu supera la mitjana de la UE (del 80%), i aquesta distància no s'ha reduït respecte a l'any anterior. Per contra, la prima de risc espanyola, amb referència a Alemanya, ha oscil·lat entre els 100 i els 150 punts bàsics al llarg del 2018 per acabar en 114 punts a finals d'any. Amb aquest valor estable de la prima de risc, l'estat Espanyol no ha tingut problemes per finançar-se i el preu que ha estat pagant pel finançament durant l'any 2018 ha estat molt reduït. Respecte a la inflació, aquesta ha continuat la tendència iniciada al 2016. Per tercer any consecutiu ha registrat un augment situant-se en l'1,2% al 2018. Es preveu que la inflació per al 2019 es mantingui i que al 2020 augmenti per situar-se a l'entorn de l'1,6%.

El nombre d'empreses actives ha augmentat per quart any consecutiu des que va començar la crisi, amb un major creixement que l'any anterior, 1,68% al 2018 davant d'un 1,41% al 2017. Per tant, es manté la tendència iniciada al 2015 (veure gràfic M3).

Pel que fa a les dades macroeconòmiques de Catalunya en relació amb el PIB, s'ha continuat per sisè any consecutiu amb la tendència iniciada al 2013 i s'han registrat taxes de creixement positives (2,2% al 2018), encara que menors que al 2017. Des del punt de vista sectorial, cal destacar la reducció d'activitat del sector de l'agricultura (-1,1%). Tant els serveis com la construcció han continuat amb les xifres positives iniciades al 2015 i presenten un important augment al voltant del 4%. El sector de la indústria ha canviat de tendència i presenta una reducció de l'1,5%, partint d'una dada positiva del 2017.

Amb aquest context econòmic, el mercat de treball ha continuat amb un comportament positiu (veure gràfic M2). La taxa d'atur ha baixat per quart any consecutiu a Catalunya i s'ha reduït quasi en dos punts percentuals respecte a les dades de 2017, arribant a un 11,5% al 2018. L'evolució durant els anys de crisi ha estat molt semblant a la de l'Estat espanyol, amb una diferència al voltant de dos punts percentuals fins a l'any 2013. Amb la reactivació de l'economia, la recuperació de l'ocupació a Catalunya ha fet que la distància amb la resta

Gràfic M3. Evolució del nombre d'empreses actives

Font: INE

de l'Estat s'hagi fet més evident i s'ha situat al voltant dels quatre punts percentuals al 2018. Gràcies a les xifres de creixement positives, l'economia catalana ha estat capaç de reduir la taxa d'atur amb més intensitat que la mitjana de l'Estat i mantenir-la any rere any. Ha pogut recuperar taxes d'atur de principis de 2009, just quan va començar la crisi, i apropar-se a les dades de 2008. Per gènere, aquest és superior entre les dones (12,2%) que entre els homes (11,1%). La reducció de l'atur s'ha produït en tots els grups d'edat. En el cas dels joves de 16 a 24 anys la taxa ha continuat amb la baixada del 2013 però amb una de les menors reduccions de l'any, quedant finalment en un 27,7% al 2018. La millora més important s'ha produït en les dones entre 55 anys i més, amb una reducció de prop del 28% respecte el 2017. Per províncies, totes veuen com la taxa d'atur disminueix al 2018. Lleida i Tarragona presenten reduccions més modestes, arribant a un 9,4% i un 6,8%, respectivament. La reducció més important, de més d'un 15% respecte el 2017, es dona a Barcelona on l'atur es situa en un 11,1% de la població activa.

L'evolució de la taxa d'atur a Girona en els últims anys presenta algunes diferències en comparació amb Catalunya i l'Estat espanyol, tal com es pot observar en el gràfic M2. La tendència global és la mateixa però de nou es poden identificar algunes baixades importants que no es van produir ni a Catalunya ni a Espanya, concretament en els anys 2010 i 2013, i una reducció més acusada al 2016. Després d'un 2017 amb dades per sobre de les de Catalunya, al 2018 ha presentat la reducció més important, prop del 18%, per acabar amb un 11,4% de la població

activa. Pel que fa a l'indicador, per primera vegada en els últims anys, se situa per sota de la mitjana catalana.

Respecte a l'evolució d'empreses actives, durant l'any 2018 el número d'empreses actives a Catalunya ha augmentat per quart any consecutiu des de que va començar la crisi. Són dades positives, però encara restaria recuperar al voltant de 8.000 empreses per arribar a la xifra màxima d'empreses que es va enregistrar al 2008. Aquesta diferència s'ha reduït en 10.000 empreses en un any. L'evolució és una mica diferent comparada amb la resta de l'Estat. Al 2015 el creixement a Catalunya va ser una mica inferior, però la tendència va canviar: es va produir una evolució creixent a Catalunya mentre que a la resta de l'Estat les xifres d'augment van ser més reduïdes al 2016 i 2017 (veure gràfic M3). Al 2018, l'evolució ha estat semblant a la de la resta de l'estat. Per províncies, l'increment d'empreses actives tant a Tarragona com a Lleida se situa per sota de la mitjana catalana al 2018, amb creixements modestos del 0,72% i del 0,18%, respectivament. Barcelona es troba una mica per sobre de la mitjana catalana amb un 1,74% d'increment. Per primera vegada des de 2008, la millor dada en aquest aspecte no la té Girona, que està per sota de Barcelona, amb un creixement del nombre d'empreses de l'1,53%. L'economia gironina ha estat capaç de mantenir el lideratge en la creació d'empreses fins l'any 2017 i va avançar un any, al 2014, la recuperació d'empreses respecte a Catalunya i Espanya. Continua essent l'única província catalana que presenta al 2018 el màxim nombre d'empreses de la història.

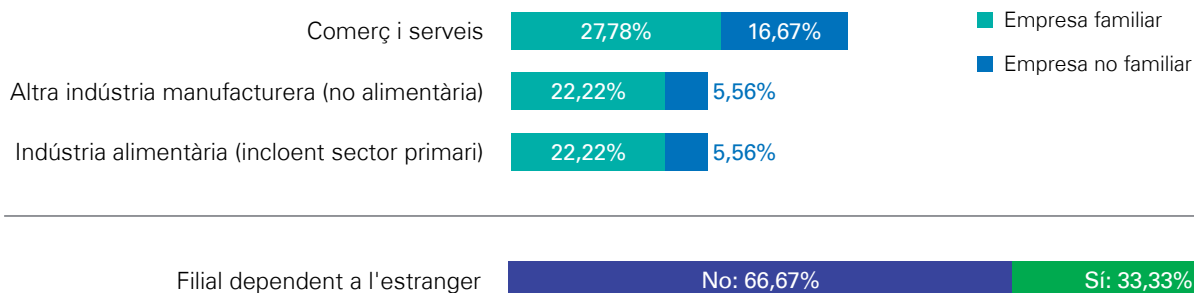
Perspectives empresarials

Aquesta és la quarta edició en què es realitza una enquesta de perspectives empresarials a les 100 empreses que componen l'índex *Girona 100, SA*, per tal de mesurar de forma directa els indicadors empresarials més importants de l'any 2018, així com la percepció dels empresaris sobre l'any 2019 i les principals variables internes i externes que actualment afecten a les empreses.

L'enquesta s'ha administrat digitalment amb enviament personalitzat, però amb resposta anònima. De les empreses responents, el 72% són empreses familiars.

Pel què fa a la composició sectorial, el gràfic E1 mostra la proporció d'empresa familiar i no familiar respecte el total d'empreses per als tres grans sectors identificats, representant la suma d'ambdues proporcions a cada grup (familiar i no familiar) la composició sectorial de la mostra. Amb això podem observar que el sector comerç i serveis és el sector que té més presència, concretament amb un 44% del total de les empreses participants. Tant la indústria alimentària (incloent el sector primari) com l'altra indústria manufacturera gaudeixen d'una presència del 28% del total de les empreses participants, respectivament.

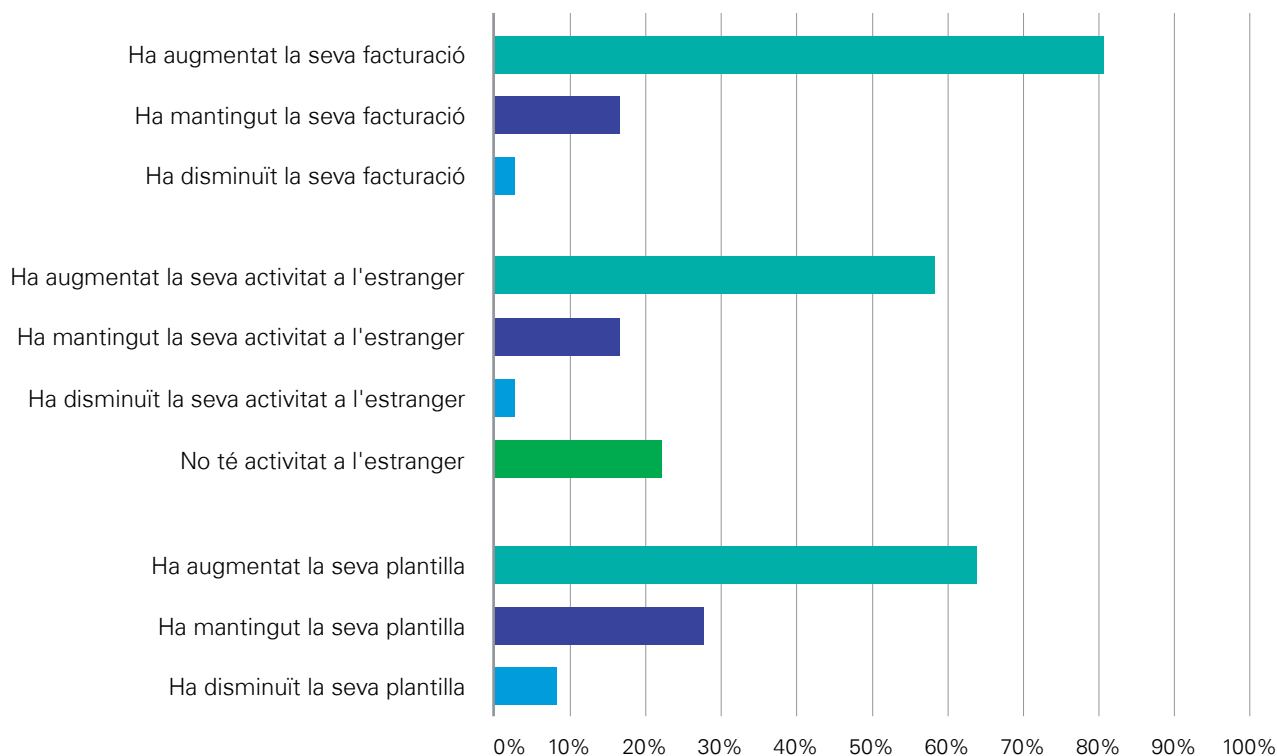
Gràfic E1. Composició de la mostra (sectors i caràcter familiar)

En relació a la composició d'empresa familiar i no familiar, en el gràfic E1 podem observar com l'empresa familiar és majoritària en tots els sectors. En el sector d'indústria alimentària i el d'altra indústria manufacturera, la proporció d'empreses familiars és la mateixa, representa un 80% de les companyies. En canvi, en la mostra del sector comerç, la proporció d'empresa familiar és inferior, és només del 62%.

L'enquesta també comprenia qüestions referents a si les empreses disposen de filial dependent o no a l'estranger. En general, només el 33% de les empreses indiquen que tenen una filial a l'estranger. Pel què fa a sectors, l'altra indústria manufacturera (sense alimentària) destaca per contenir una majoria d'empreses que compten amb filial dependent, un 70% d'elles en tenen. En canvi per al sector de la indústria alimentària, només el 10% de les empreses tenen filial i per al sector de comerç i serveis el 25%.

Gràfic E2. Resultats 2018: facturació, activitat a l'estranger i plantilla versus 2017

Pel que fa a indicadors i resultats obtinguts el 2018 respecte el 2017, el gràfic E2 mostra el comportament experimentat per la plantilla, l'activitat a l'estranger i la facturació de les empreses que componen l'índex *Girona 100, SA* respecte a l'exercici anterior. En global, es pot observar una clara millora en tots els aspectes per a la majoria d'empreses: la majoria d'empreses han augmentat la seva facturació i la plantilla (81% i 64% de les empreses, respectivament), així com la seva activitat a l'estranger (el 58% de les empreses). Respecte a l'edició anterior, la plantilla ha crescut per a menys empreses (l'edició anterior havia augmentat per al 70%), però en canvi la facturació i l'activitat a l'estranger l'exercici 2018 ha estat superior al 2017 per a més proporció d'empreses (l'edició anterior era per al 75% i el 53%, respectivament).

En contraposició, s'observa un baix nombre d'empreses que han tingut disminucions en l'activitat a l'estranger o en la seva facturació: menys del 3% de les empreses, per ambdues variables. Pel què fa a disminucions de plantilla, l'edició d'enguany indica que un 8% de les empreses

han tingut disminucions de plantilla. En la situació intermèdia, de manteniment de nivells, s'hi troben un 17% d'empreses que han mantingut tant la seva activitat a l'estranger com la seva facturació i un 28% d'empreses que han conservat la seva plantilla. Pel que fa a l'activitat a l'exterior podem observar com un 22% de les empreses no tenen activitat a l'estranger.

Aquests resultats segueixen un patró semblant al de la darrera edició del *Girona 100, SA*, amb una millora en la facturació i l'activitat a l'estranger, que ha augmentat per a més empreses i disminuït per a menys. En canvi, respecte a la variació de plantilla, cal dir que hi ha més empreses que indiquen que ha disminuït el seu número d'empleats, un 8% en l'edició d'aquest any mentre que en l'edició anterior cap empresa assenyalava una disminució.

Aprofundint l'anàlisi desagregant per sectors, tal com es pot observar en el Gràfic E3, es visualitza que els tres sectors presenten que com a mínim el 80% de les empreses han augmentat la seva facturació, amb una lleugera superioritat del sector comerç i serveis. Pel què fa

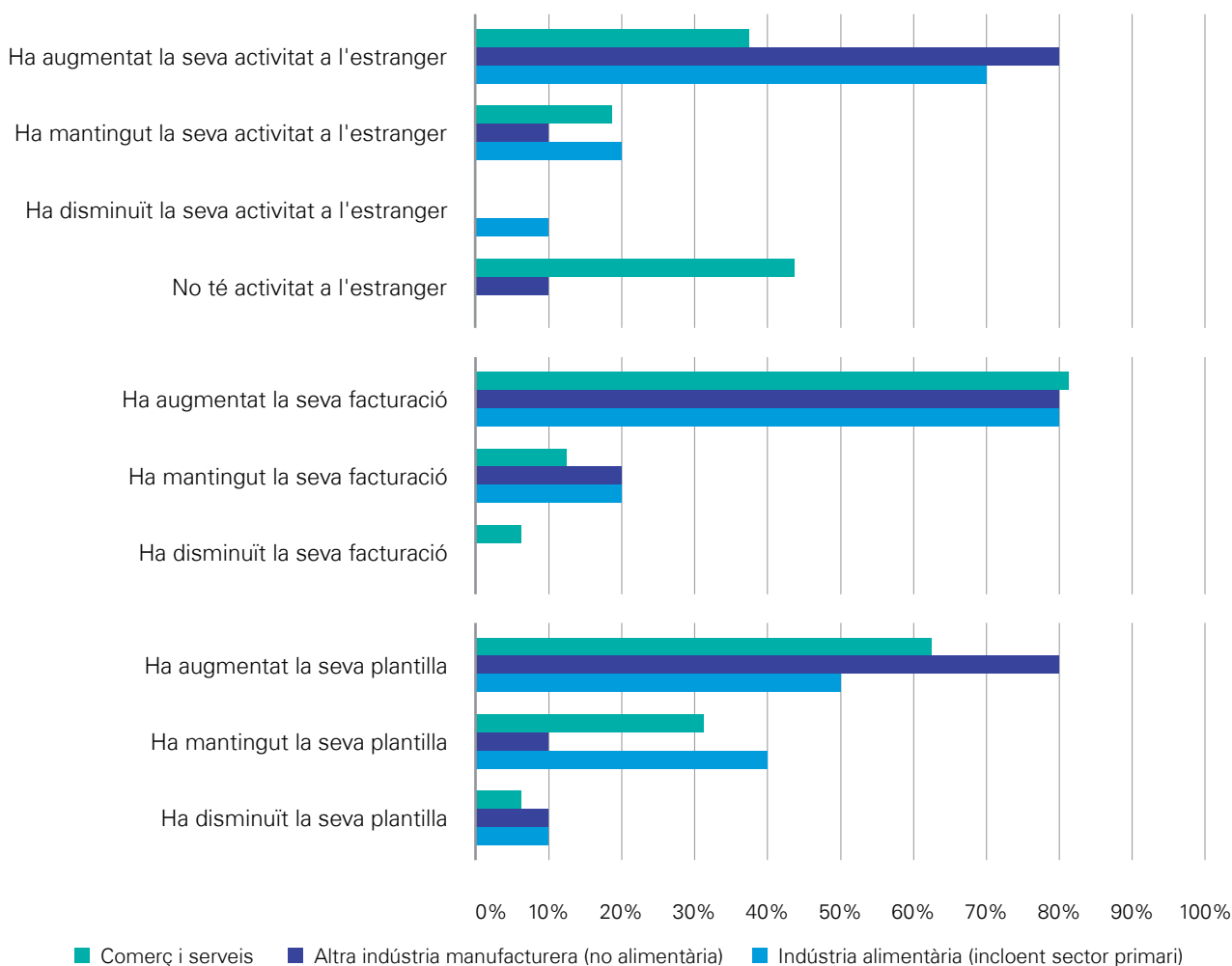
a la plantilla, el sector d'altra indústria manufacturera és el què té més freqüència d'augment de plantilla, com també més proporció d'increment de l'activitat a l'estranger, un 80% en els dos casos.

Mirant l'altre extrem, el de les disminucions, comerç i serveis és l'únic sector on hi ha empreses que han disminuït la facturació, tot i que pel què fa a plantilla, hi ha més empreses en els altres dos sectors que assenyalen que l'han disminuït. Es tracta d'un 10% dels casos, mentre al sector comerç només han disminuït plantilla el 6%. Pel què fa l'activitat a l'estranger, només hi ha respostes de

disminució per al sector de la indústria alimentària (incloent sector primari).

En vista d'aquests resultats referents a la facturació, la plantilla i l'activitat a l'estranger, podem afirmar que el 2018 ha estat un any positiu per a les empreses que componen l'índex *Girona 100, SA* perquè ha estat un any de millora generalitzada respecte a l'any anterior, el 2017, que continua la tendència marcada en anys anteriors. En global, la gran majoria de les empreses enquestades han presentat millores en la seva activitat a l'estranger, la seva plantilla i la seva facturació.

Gràfic E3. Desagregacions per sector de facturació, activitat a l'estranger i plantilla, 2018 versus 2017

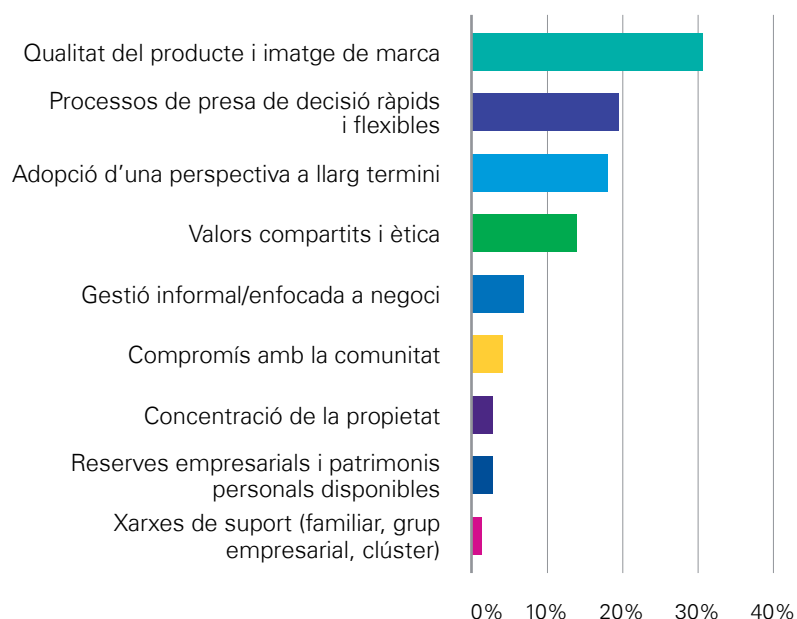
Tot seguit, procedim a analitzar els principals factors que els enquestats consideren que són fortaleces de l'empresa. La pregunta permetia escollir fins a dues respostes d'una llista de possibles punts forts, amb la possibilitat d'introduir algun factor nou, si així ho consideraven. El Gràfic E4 en presenta els resultats. Observem com els punts forts més assenyalats per les empreses són la qualitat del producte i imatge de marca, escollit pel 31% de les empreses, que és la primera vegada que s'introdueix a l'enquesta arrel d'algunes respostes obtingudes dins el camp d'altres factors considerats com a fortaleça en l'edició anterior. Segueixen en el ranking els processos de presa de decisió ràpids i

flexibles (19% dels casos), l'adopció d'una perspectiva a llarg termini (18%) i els valors compartits i ètica (14%). Aquests tres factors van ser els més escollits en l'edició anterior, el què indica l'estabilitat de la seva importància.

En menor mesura trobem la gestió informal/enfocada a negoci, que era el quart factor en l'edició anterior i el compromís amb la comunitat, que ha guanyat posicions respecte a les reserves empresarials i patrimoni personal disponible.

La resta de factors tenen una importància menor, menys del 3% dels casos, i no apareixen altres factors afegits per part dels enquestats.

Gràfic E4. Punts forts de l'empresa

Estany de Puigcerdà

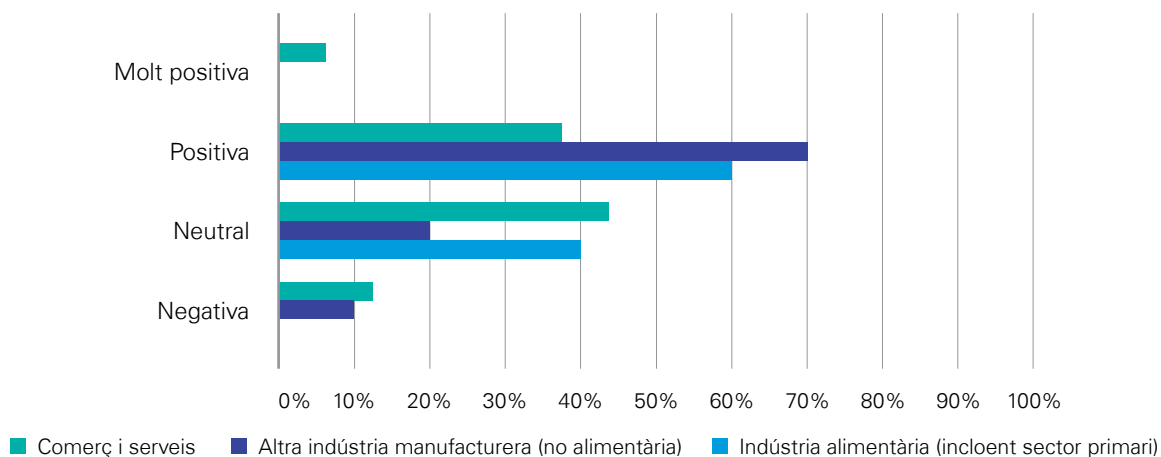

Un altre dels objectius importants de l'enquesta realitzada, tal com ja s'ha esmentat anteriorment, és valorar la percepció de l'entorn econòmic. Aquesta valoració es presenta per als diferents sectors en el Gràfic E5. Es pot observar com majoritàriament les percepcions de les empreses enquestades són positives o neutrals, existint molt poques respostes de percepció negativa. El sector amb una percepció més favorable és el de l'altra indústria manufacturera, amb un 70%, al que es suma un 20% de percepció neutral respecte a l'entorn i un 10% de negativitat. En situació oposada, es troba el sector comerç i serveis que té una percepció positiva o molt positiva del 44%, la mateixa xifra de percepció neutral i un 12,5% de percepció negativa. Per tant, aquest sector és el que dona una opinió més dispersa i negativa. L'opinió més

homogènia la té el sector de la indústria alimentària en el que domina l'opinió positiva (60%) i la resta és neutral (40%). És a dir, que no conté cap valoració dels extrems, ni molt positiva, ni negativa.

En comparació amb els resultats de l'enquesta de l'edició anterior, és a dir del 2018, s'observa la disminució de percepcions molt positives, que existien per als tres sectors mentre aquest any només ho respon el sector comerç i serveis, en un 6%. La percepció simplement positiva ha disminuït per al sector de comerç i serveis, ha disminuït lleugerament per a la indústria alimentària i ha augmentat una mica per a l'altra indústria manufacturera. En general, hi ha hagut un desplaçament de percepcions cap a la valoració neutral, que en l'edició anterior no arribava al 20% per a cap dels tres sectors.

Gràfic E5. Percepció de l'entorn econòmic segons sector

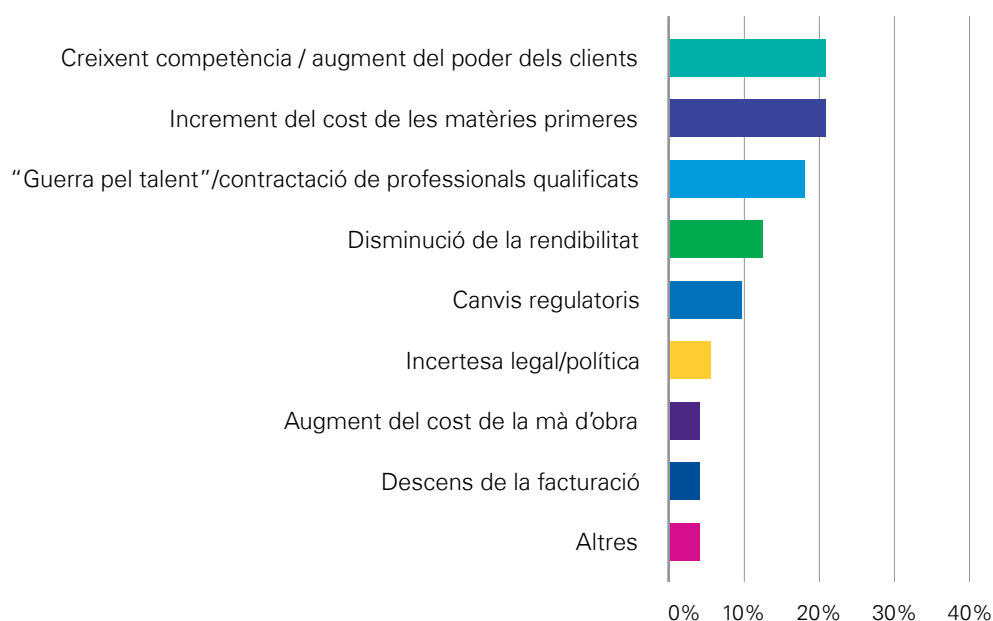

L'enquesta també ha considerat els principals problemes que afronten les empreses. Els participants en l'enquesta podien escollir fins a dues opcions d'una llista de problemes i podien afegir algun concepte, si ho consideraven oportú. El Gràfic E6 indica que la creixent competència i el poder negociador dels clients, i l'increment del cost de l'energia o les matèries primeres, són els problemes més comuns entre les empreses de l'índex, compartits pel 21 % de les empreses en ambdós

casos. Segueixen en importància la guerra pel talent, la disminució de la rendibilitat i els canvis regulatoris, problemes comuns pel 18%, 13% i 10% de les empreses enquestades, respectivament. Amb una importància menor trobem la incertesa legal i política (6% de freqüència), l'augment del cost de la mà d'obra, el descens de la facturació i altres problemes, amb una freqüència del 4% de les empreses.

Gràfic E6. Problemes que afronta l'empresa

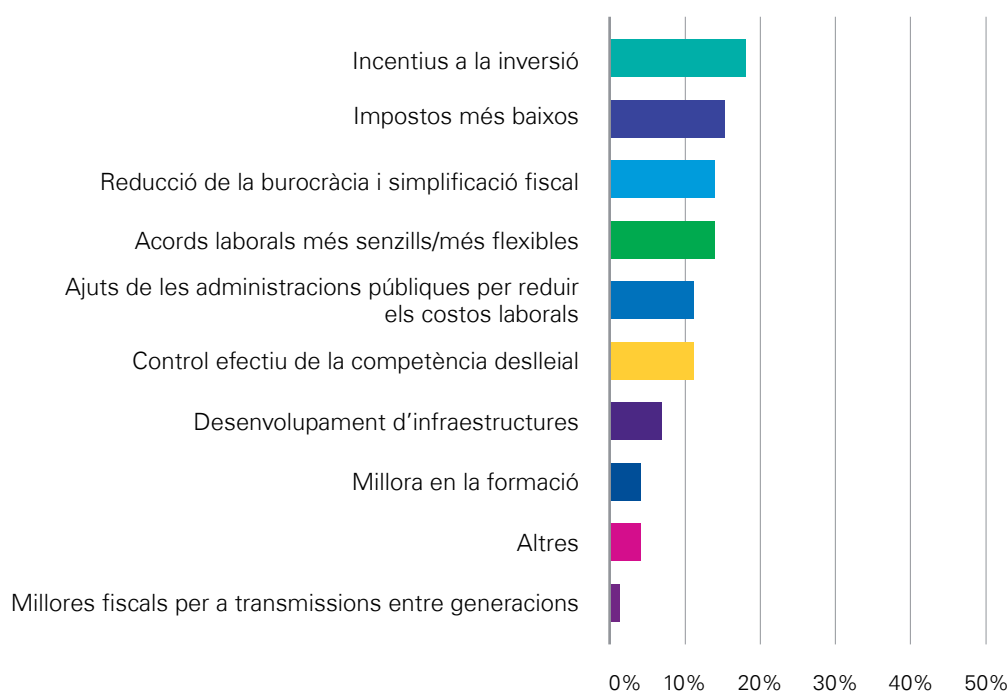

Respecte a les preocupacions de l'edició anterior, s'observa que la guerra pel talent ha passat de la primera posició a la tercera, probablement degut a que s'ha incorporat el cost de l'energia a l'increment de costos de les matèries primeres, com també s'ha incorporat l'augment del poder negociador dels clients al concepte de la competència creixent.

Així mateix, en el gràfic E7 podem veure la freqüència amb què s'han elegit els factors de l'entorn que les empreses consideren que poden facilitar la seva activitat. Cada empresa podia escollir un màxim de dos factors. Es pot

observar que el factor més important és el d'incentius a la inversió, una millora que el 18% de les empreses considera que impulsaria les perspectives empresarials, seguit de la petició d'impostos més baixos (15% de les respostes). Empatats en tercera posició s'hi troben els acords laborals més flexibles i la reducció de la burocràcia i simplificació fiscal (14% de les respostes). A continuació s'hi assenyalen el control efectiu de la competència deslleial i els ajuts de les administracions públiques per reduir els costos laborals, ambdós considerades per l'11% de les empreses enquestades.

Gràfic E7. Canvis i millores impulsores de les perspectives empresarials

La resta d'opcions obtenen una resposta inferior al 10%, començant pel desenvolupament d'infraestructures, la millora en la formació i les millores fiscals per a transmissions entre generacions, amb una incidència mínima.

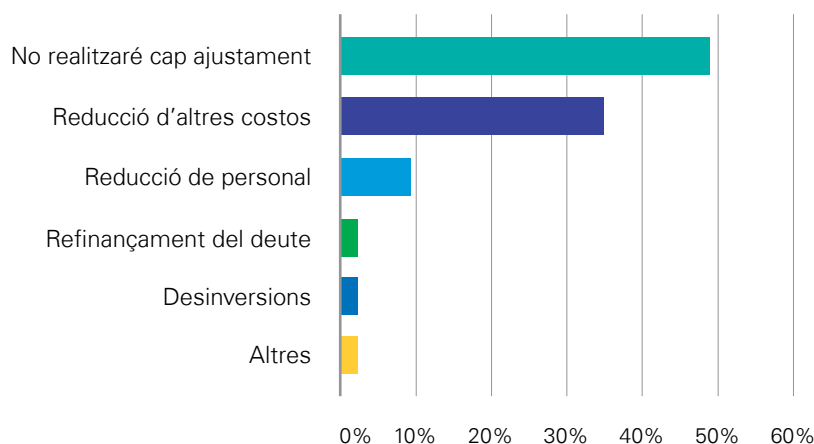
Respecte a l'edició de l'any passat, s'han produït diversos canvis, destacant que la reducció de la burocràcia, que era el factor més citat, enguany és el tercer/quart factor, i els impostos més baixos, que estaven en cinquena posició, han pujat a ser la segona petició de les empreses responents. Els incentius a la inversió ja estaven en segona posició i en aquesta edició pugen a primer factor desitjat per les empreses.

L'enquesta també pregunta quins són els plans previstos a curt termini per part de les empreses. En concret, se'ls

ha preguntat quins ajustaments tenen previstos realitzar durant l'any 2019. En el gràfic E8 es pot observar com gairebé la meitat de les empreses, concretament el 49%, no tenen previst realitzar cap ajustament important. Això vol dir que el 51% pensa realitzar algun canvi. En concret, pel que fa a la naturalesa d'aquests ajustaments, el 35% de les empreses indiquen la reducció d'altres costos i el 9% la reducció de personal. Un 2% de les empreses indiquen refinançament del deute, desinversions i altres ajustaments.

Aquest resultat varia significativament respecte a la darrera edició del Girona 100, on només el 20% de les empreses es plantejava fer algun canvi important, que en proporció també era majoritàriament de reducció d'altres costos més que de reducció de plantilla.

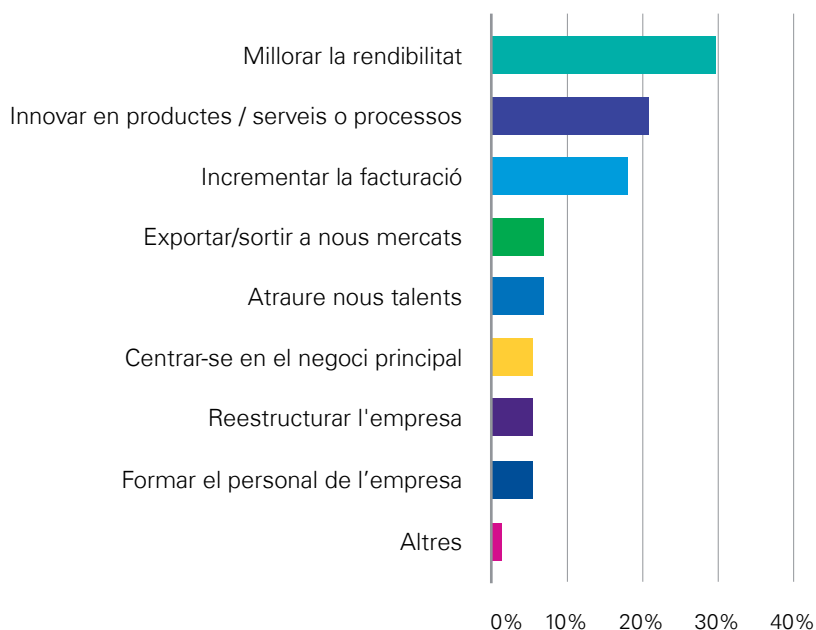
Gràfic E8. Ajustaments previstos a realitzar en el 2019

Tot seguit, procedirem a observar quines són les prioritats a mig termini, entès com els propers dos anys, de les empreses participants en l'enquesta de l'índex *Girona 100*, SA. En el Gràfic E9 se'n representen els resultats. Es pot identificar que la prioritat més comuna entre les diferents empreses de l'índex és la millora de la rendibilitat, que ho és per al 29% de les empreses. Tot seguit trobem prioritats com la innovació en productes i serveis i

incrementar la facturació, compartides pel 21% i 18% de les empreses, respectivament. A continuació segueix exportar o sortir a nous mercats i atraure nous talents com a prioritats comunes per al 7% de les empreses. En menor mesura, trobem prioritats com centrar-se en el negoci principal, reestructurar l'empresa, i formar el personal, escollides cadascuna per menys del 6% de les empreses enquestades.

Gràfic E9. Prioritats a mig termini (propers 2 anys)

Respecte a l'edició anterior de l'enquesta, es mantenen els tres factors assenyalats com a prioritaris l'any passat, però la innovació passa lleugerament per davant en importància a l'increment de la facturació. També s'ha

donat que exportar o entrar en nous mercats ha passat de la vuitena posició a la quarta, en el mateix lloc que atraure nous talents, que ha pujat de la vuitena posició a la quarta en el ranking de prioritats.

Anàlisi econòmica i financera

Aquesta part de l'informe *Girona 100, SA* estudia l'evolució de les principals magnituds i ràtios econòmico-financeres de les empreses de l'índex, per a cadascun dels sectors i de forma comparativa entre l'empresa familiar i no familiar.

Del total de les 100 empreses que constitueixen l'estudi *Girona 100, SA 2017*, 79 són empreses familiars, per tant hi ha una reducció de dues empreses familiars respecte a l'edició anterior. Tal com es veu a continuació, en les taules 1 i 2, les empreses familiars el 2017 aporten el 75% del total de facturació i aproximadament el 85% d'ocupació (76% i 85%, respectivament el 2016).

En aquesta edició, es manté la tendència d'una millora en els principals indicadors, i s'ha reduït en dos el col·lectiu d'empreses familiars.

Taula 1. Xifra de negocis

	2017		2016	
Xifra de negocis	Milers d'euros	%	Milers d'euros	%
Familiar	7.419.896	75%	7.077.785	76%
No familiar	2.508.847	25%	2.259.989	24%
	9.928.743	100%	9.337.774	100%

Si analitzem la xifra de negocis mitjana de l'exercici 2017 per a l'empresa familiar, que va ser de 93.923 milers d'euros; observem que aquesta és inferior a la no familiar, que és de 119.469 milers d'euros, seguint la tendència de l'any 2016 (87.380 milers d'euros i 118.947 milers d'euros, respectivament). S'observa un creixement superior a la familiar, 7,49%, en comparació al 0,44% de la no familiar.

Pel que fa al nombre mitjà d'empleats de l'exercici 2017, és l'empresa familiar la que en té un nombre superior en relació a la no familiar, 360 i 237, respectivament, incrementant la distància en comparació amb els anys anteriors. En concret, per a l'edició 2016 del *Girona 100, SA*, les xifres eren de 319 i 241, respectivament.

Taula 2. Nombre total d'empleats

	2017		2016	
Ocupació	Nº total d'empleats	%	Nº total d'empleats	%
Familiar	28.479	85%	25.819	85%
No familiar	4.967	15%	4.572	15%
	33.446	100%	30.390	100%

En aquest sentit, destaca que l'empresa familiar ha augmentat la mitjana de treballadors en 41 persones, el què representa un 13%. En canvi, la mitjana de treballadors en les no familiars ha disminuït en 4 persones, el què representa una disminució de l'1,7%.

Si posem en relació aquestes dades respecte a l'edició anterior del *Girona 100, SA 2016*, s'observa en la taula 3 que es mostra a continuació, que el nombre total d'empleats incrementa en 3.056 treballadors (10,06%), que la xifra de negocis augmenta en un 6,33%, el resultat de l'exercici creix en un 10,65% i que el volum total de l'actiu incrementa també en un 2,89%, seguint la tendència creixent de l'estudi anterior.

Taula 3. Principals indicadors del *Girona 100, SA* edició 2017 i *Girona 100, SA* 2016

Principals indicadors	2017	2016	Variació	% Variació
Empreses familiars	79	81	-2	-2,47%
Empreses no familiars	21	19	2	10,53%
Ocupació (nombre total empleats)	33.446	30.390	3.056	10,06%
Xifra de negocis	9.928.743	9.337.774	590.969	6,33%
Resultat de l'exercici	343.544	310.486	33.058	10,65%
Resultat net sobre xifra de negocis	3,46%	3,33%	0,13%	3,90%
Total actiu	5.202.231	5.055.907	146.324	2,89%

En referència al nombre d'empreses per sectors, es produeixen variacions en diversos sectors en comparació amb l'edició 2016, tal com mostra la taula 4. Tot i això, els sectors de les càrnies i de les indústries manufactureres suposen quasi el 50% del nombre total d'empreses familiars com en el 2016 i també destaquen en volum de facturació on superen el 56%, semblant al 57% que representaven el 2016. De forma consistent per desè any consecutiu, el sector on més presència té l'empresa familiar és el de les càrnies amb 20 companyies.

Una vegada més, les empreses familiars tenen presència en cadascun dels sectors, a diferència de les no familiars que no tenen representació en el sector Primari ni a la Indústria càrnia. Cal destacar que aquest any no s'ha desglossat el sector d'Estacions de servei en tenir un nombre inferior a tres empreses i s'ha agregat a la secció d'Altres comerços. Per aquest motiu no considerarem les variacions que experimenti aquest sector respecte el 2016.

Taula 4. Nombre d'empreses familiars i no familiars per sector

Sector	Descripció	2017				2016			
		Nombre d'empreses		Xifra de negocis %		Nombre d'empreses		Xifra de negocis %	
		Familiar	No familiar	Familiar	No familiar	Familiar	No familiar	Familiar	No familiar
1	Agricultura, ramaderia, pesca i extractives (primari)	4	0	7,31%	0,00%	4	1	6,91%	1,32%
2	Fabricació de productes alimentaris, excepte càrnies	5	3	6,67%	10,21%	6	4	7,23%	13,37%
3	Indústria càrnia	20	0	37,05%	0,00%	21	0	38,26%	0,00%
4	Altres indústries manufactureres	19	6	19,03%	12,41%	19	5	18,95%	10,89%
5	Altres serveis i construcció	8	2	12,62%	2,47%	7	1	10,07%	1,43%
6	Estacions de serveis (benzineres)	0	0	0,00%	0,00%	4	0	3,47%	0,00%
7	Distribució d'alimentació, begudes i tabac	10	4	8,57%	46,92%	10	4	8,44%	49,29%
8	Venda i reparació de vehicles de motor	6	1	4,17%	4,55%	5	1	3,78%	4,79%
9	Altres comerços	7	5	4,58%	23,43%	5	3	2,88%	18,90%
		79	21	100,00%	100,00%	81	19	100,00%	100,00%

Pèrdues i guanys

Anàlisi agregada

Sobre la base de la informació comptable de les 100 empreses que componen aquest estudi s'ha preparat un compte de resultats agregat que, de forma sintètica, es mostra en la taula 5:

Taula 5. Resultats agregats

Milers d'euros	2017	% s/vdes	2016	% s/vdes	Var. Absoluta	Var %
Import net de la xifra de negocis	9.928.743	100,00%	9.337.774	100,00%	590.969	6,33%
Marge brut	2.425.704	24,43%	2.317.760	24,82%	107.944	4,66%
Resultat d'explotació	452.282	4,56%	401.352	4,30%	50.930	12,69%
Resultat financer	-8.344	-0,08%	3.115	0,03%	-11.459	-367,89%
Resultat abans d'impostos	443.938	4,47%	404.467	4,33%	39.471	9,76%
Resultat de l'exercici	343.544	3,46%	310.486	3,33%	33.058	10,65%

La xifra de negocis de *Girona 100, SA* 2017 creix un 6,33% respecte el mateix índex de l'exercici 2016 (6,41% en el 2016 respecte el 2015).

Segons mostra la taula 6, podem veure que els sectors amb major volum de facturació, per novè any consecutiu, han estat la Indústria càrnia, seguit per la Distribució d'alimentació, begudes i tabac i Altres indústries manufactureres.

Els sectors que més han incrementat percentualment la seva xifra de negocis han estat els sectors Altres comerços (46,97%), Altres serveis i construcció (34,03%), i Venda i reparació de vehicles a motor (12,75%). D'altra banda, cal remarcar la caiguda del sector de Fabricació de productes alimentaris, excepte càrnies (-7,77%).

Per novè any consecutiu, les empreses del *Girona 100, SA* incrementen la xifra de negoci, i per quart any consecutiu, milloren la rendibilitat sobre la xifra de negoci.

Taula 6. Volum de facturació per sector

Milers d'euros				
Xifra de vendes	2017	2016	Variació absoluta	Variació percentual
Agricultura, ramaderia, pesca i extractives (primari)	542.736	519.131	23.605	4,55%
Fabricació de productes alimentaris, excepte càrnies	750.729	813.937	-63.208	-7,77%
Indústria càrnia	2.748.704	2.708.019	40.698	1,50%
Altres indústries manufactureres	1.723.657	1.587.381	136.276	8,58%
Altres serveis i construcció	998.614	745.092	253.522	34,03%
Estacions de serveis (benzineres)	0	245.670	-245.670	-100%
Distribució d'alimentació, begudes i tabac	1.813.161	1.711.739	101.423	5,93%
Venda i reparació de vehicles de motor	423.584	375.693	47.892	12,75%
Altres comerços	927.557	631.113	296.444	46,97%
	9.928.743	9.337.774	590.969	6,33%

A la taula 6.1 podem veure com es distribueix la xifra de vendes per àrea geogràfica i segons la divisió familiar i no familiar. Aquesta informació no està disponible per a totes les empreses que componen l'índex, sinó que hi ha 540 milers d'euros (401 milers d'euros en el *Girona 100*, SA 2016) del total de la xifra de negocis que no s'han pogut distribuir geogràficament. Això suposa un 5,44% del total de la xifra neta de negocis. En general, i pel total de la xifra de negocis de la que s'ha obtingut informació (9.388

milers d'euros), veiem com el 70,71% (70,35% en el 2016) d'aquesta xifra es concentra a Espanya, el 16,28% a la Unió Europea (17,47% en el 2015) i el 13,02% es dedica a l'exportació fora de la UE (12,18% en el 2015). Observant l'empresa familiar i no familiar, podem veure que la venda nacional en el cas de l'empresa familiar és del 65,85% (64,93% el 2016), respecte el 84,01% en el cas de l'empresa no familiar.

I Taula 6.1 Xifra de negocis per àrea geogràfica

Milers d'euros	2017	% s/total	Familiar	% s/total	No familiar	% s/total
Vendes exportació fora UE	1.221.894	12,31 %	965.672	13,01 %	256.221	10,21 %
Vendes nacionals	6.638.528	66,86%	4.531.290	61,07%	2.107.238	83,99%
Vendes UE	1.527.787	15,39%	1.383.838	18,65%	143.950	5,74%
Sense informació	540.535	5,44%	539.096	7,27%	1.439	0,06%
	9.928.743	100,00%	7.419.896	100,00%	2.508.847	100,00%

La millora de la xifra de negocis, s'ha traduït en una millora dels resultats de les empreses que formen l'índex *Girona 100*, SA 2017. El resultat de l'exercici, obtingut durant l'exercici 2017 ha estat de 343.544 milers d'euros, un 10,65% superior al de l'exercici 2016 que va ser de 310.486 milers d'euros. Aquest valor representa un 3,46% sobre la xifra de negocis, que és la millor dada (superior en 0,13 punts percentuals) de la sèrie història 2007-2017. El valor màxim precedent es va registrar el 2016 amb un 3,33%.

Analitzant els resultats dels darrers estudis mostrem, a la taula 7, l'evolució del nombre d'empreses que han aportat pèrdues:

I Taula 7. Evolució empreses amb pèrdues

Exercici	Nombre empreses	Import pèrdues (milers €)	Pèrdua mitjana (milers €)
2017	6	2.652	442
2016	6	8.940	1.490
2015	7	20.695	2.956
2014	12	17.012	1.418
2013	9	19.049	2.116
2012	11	32.550	2.959
2011	11	13.892	1.262
2010	9	10.873	1.208

El 2017 augmenta el resultat net en un 10,65% respecte el 2016 com a conseqüència d'una millora del marge d'explotació. Aquest és el quart exercici consecutiu des del 2010 amb una millora del resultat net i modera el seu creixement respecte a l'edició anterior que va ser del 43,50%.

“

Les companyies gironines han superat la crisi amb esforç, però avui són, en general més fortes, més internacionals i estan més professionalitzades. A més a més, en algunes, com en el nostre cas, amb una nova generació que ja s'està incorporant a la gestió. Una nova generació perfectament preparada i amb voluntat de fer les coses bé perquè els reptes seran grans per a tots. La

tecnologia segurament jugarà un paper que no som encara capaços d'albirar, però en general els canvis no són sobtats. Per això, confio en què tindrem la capacitat de saber llegir les pistes que ens van arribant i adaptar-nos. Alhora que espero que certes polítiques proteccionistes que estan apareixent no es consolidin, perquè no deixen de ser un risc per al comerç.

”

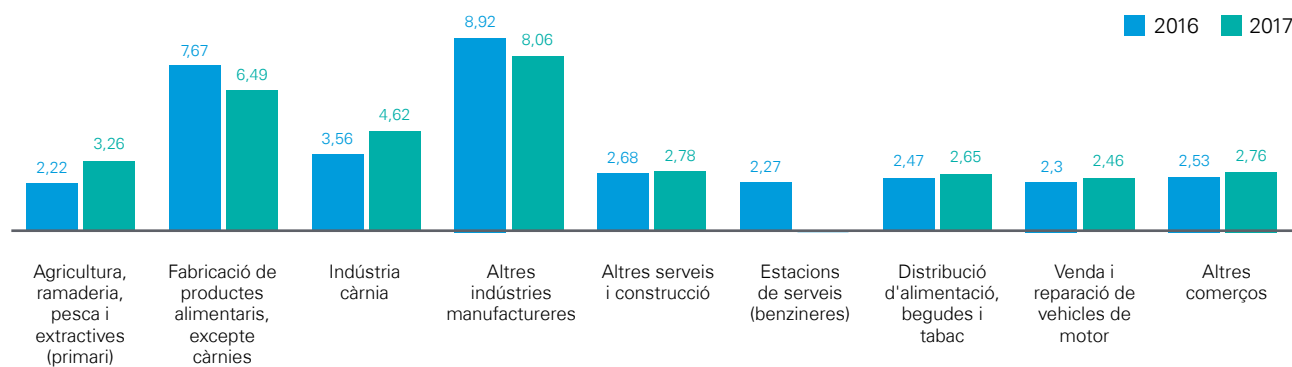
Jaume Juher

President de Briolf Group | Roberlo

El 2017, igual que el 2016, només sis empreses aporten pèrdues a l'índex i es registra una forta reducció de la xifra absoluta de pèrdues. En aquest sentit la pèrdua mitjana és la més reduïda de la sèrie històrica. En termes agregats, tots els sectors presenten beneficis en aquesta edició 2017 de l'estudi, de la mateixa manera que a l'edició anterior.

Analitzant el gràfic 1, que recull el resultat net abans d'impostos sobre la xifra de negocis, observem que gairebé tots els sectors milloren la seva rendibilitat sobre la xifra de negocis, excepte el sector de Fabricació de productes alimentaris excepte càrnies i Altres indústries manufactureres. En aquest sentit, destaca el sector de la Indústria càrnia, que millora 1,06 punts percentuals i el sector Primari, que millora 1,04 punts. La resta de sectors no superen millores d'un punt percentual.

Gràfic 1. Resultat net abans d'impostos sobre la xifra de negocis per sector (%)

Les empreses no familiars continuen presentant rendibilitats inferiors a les familiars.

Tal com ens indica la taula número 8, les empreses familiars incrementen la seva xifra de vendes en un 4,83% per sota de l'11,01% de les no familiars. Per tant, el 2017 s'inverteix la tendència de l'estudi anterior, on les empreses familiars creixien més que les no familiars.

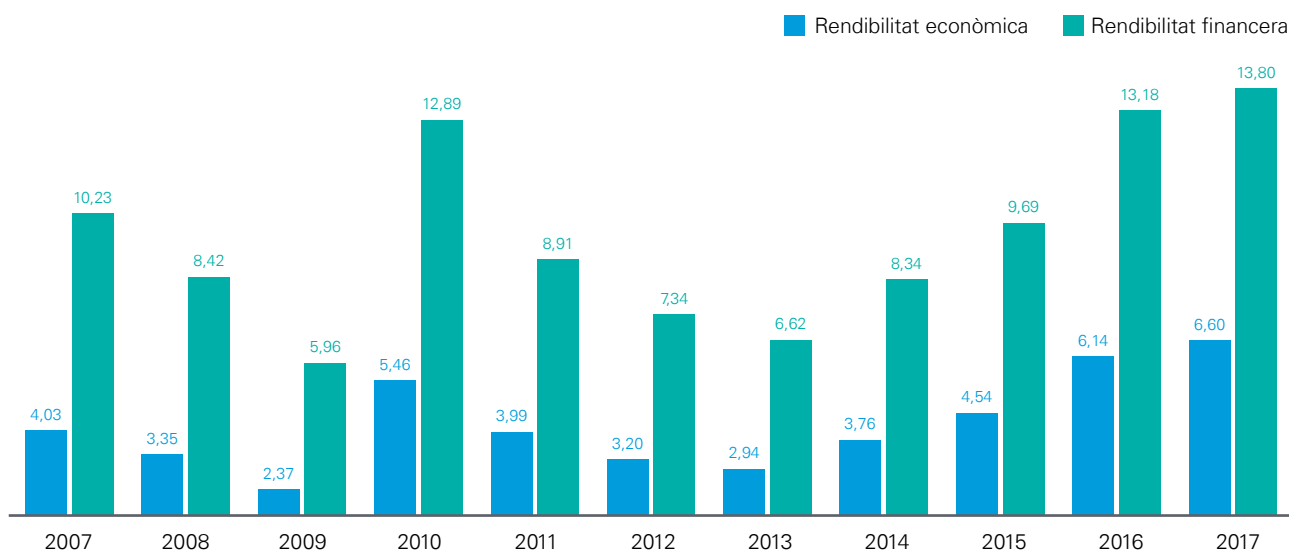
Si analitzem les partides que integren els diferents resultats podem veure que el 2017, l'empresa familiar presenta una millor rendibilitat en tots els marges sobre vendes respecte de la no familiar, amb excepció del resultat financer. Malgrat aquesta circumstància, l'empresa no familiar millora en tots els seus marges respecte el 2016, amb excepció del Marge Brut.

Taula 8. Pèrdues i guanys segons empresa familiar i no familiar (exercici 2017 i 2016)

Pèrdues i guanys Milers d'euros	Familiar		No familiar		Familiar		No familiar		Var	% Var	Var	% Var
	2017	% s/ vdes	2017	% s/ vdes	2016	% s/ vdes	2016	% s/ vdes	Familiar		No familiar	
1	7.419.896	100,00%	2.508.847	100,00%	7.077.785	100,00%	2.259.989	100,00%	342.111	4,83%	248.858	11,01 %
2	1.980.637	26,69%	445.066	17,74%	1.880.747	26,57%	437.013	19,34%	99.890	5,31%	8.053	1,84%
3	383.104	5,16%	69.178	2,76%	339.572	4,80%	61.781	2,73%	43.533	12,82%	7.397	11,97%
4	-15.170	-0,20%	6.826	0,27%	-491	-0,01%	3.606	0,16%	-14.679	2988,65%	3.220	89,28%
5	367.934	4,96%	76.003	3,03%	339.080	4,79%	65.387	2,89%	28.854	8,51%	10.617	16,24%
6	283.743	3,82%	59.801	2,38%	259.415	3,67%	51.071	2,26%	24.328	9,38%	8.730	17,09%
7	93.923		119.469		87.380		118.947		6.543	7,49%	522	0,44%

1 Import net de la xifra de negocis	2 Marge brut	3 Resultat d'explotació	4 Resultat financer	5 Resultat abans d'impostos	6 Resultat de l'exercici	7 Xifra de negocis Mitjana
--	---------------------	--------------------------------	----------------------------	------------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------

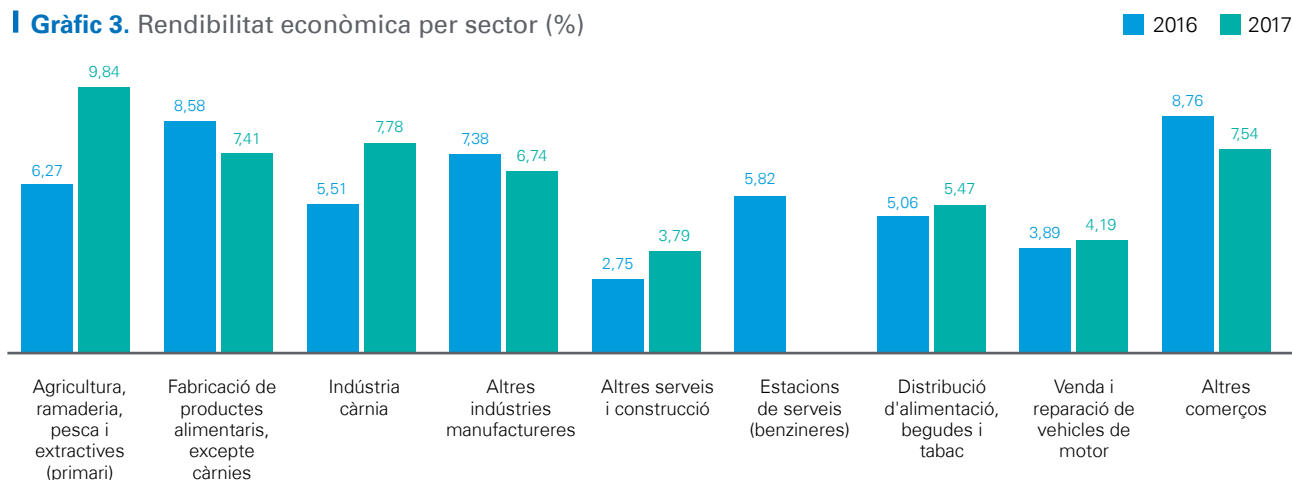
Les rendibilitats econòmica i financera de *Girona 100, SA* han millorat en el 2017 situant-se les dues, en el millor registre de la sèrie 2007-2017.

Gràfic 2. Rendibilitats econòmica i financera històriques (%)

Si analitzem la rendibilitat econòmica, calculada com el quocient del resultat de l'exercici i el total d'actiu de les dades agregades, veiem que ha incrementat respecte el 2016, passant d'un 6,14% a un 6,60%. Això vol dir que per cada 100 euros que s'integren a l'actiu de *Girona 100, SA*, aquests tenen una capacitat de generar 0,46 euros més de benefici net que l'any anterior. Aquesta xifra és la millor de tot el registre històric, que fins ara era la de l'exercici 2016.

Si analitzem la rendibilitat econòmica per sectors, podem veure que els sectors amb una rendibilitat econòmica més elevada el 2017 són el Sector primari (9,84%), la Indústria càrnia (7,78%) i Altres comerços (7,54%). A l'altre extrem, el sector amb una rendibilitat econòmica més baixa és Altres serveis i construcció (3,79%), situació en què ja es trobava el 2016 i 2015. En l'edició anterior, del 2016, tots els sectors havien millorat la rendibilitat econòmica respecte a l'any 2015, però en aquesta edició hi ha tres sectors que empitjoren la rendibilitat agregada. Aquests són Fabricació de productes alimentaris excepte càrnies, Altres indústries manufactures i Altres comerços.

Gràfic 3. Rendibilitat econòmica per sector (%)

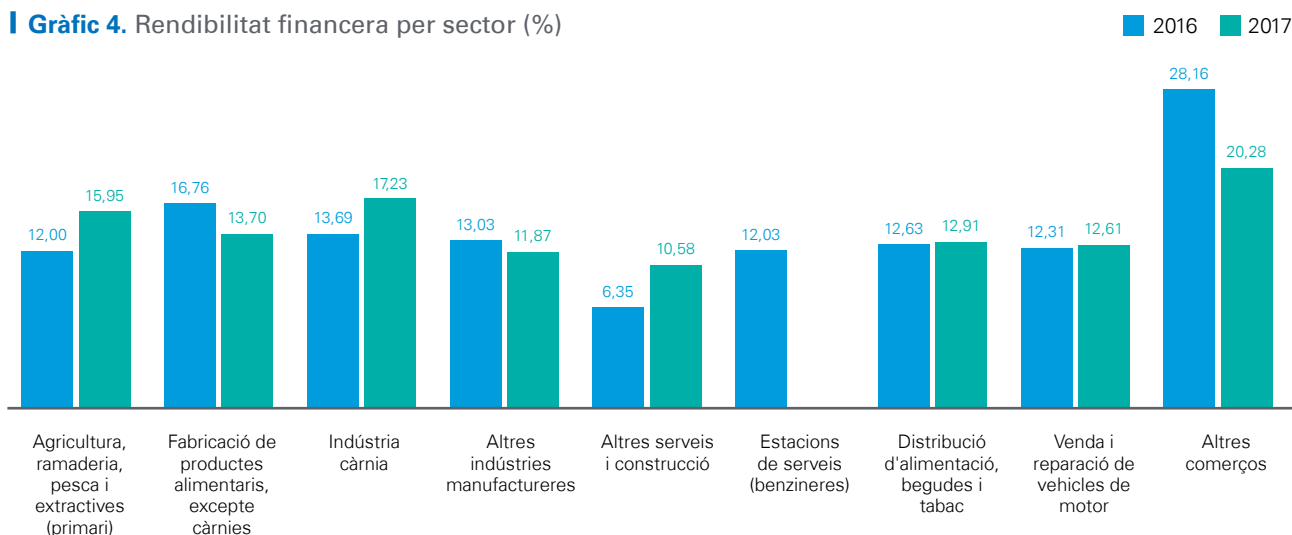

Respecte a la rendibilitat financera, calculada com el quocient entre el resultat de l'exercici i els fons propis, el 2017 és del 13,80%, nivell superior al del 2016 en què era del 13,18%. Això vol dir que de cada 100 euros invertits pels accionistes de *Girona 100, SA*, aquests obtenen un benefici net de 13,80 euros, 0,62 euros més que en l'edició anterior. Aquesta xifra supera totes les rendibilitats financeres registrades des de l'exercici 2007.

Si analitzem la rendibilitat financera per sector (gràfic 4), veiem que, a diferència de l'estudi anterior on tots els

sectors van augmentar la seva rendibilitat financera, en l'estudi de 2017 existeixen tres sectors que l'empitjoren. Els sectors amb una rendibilitat financera més elevada el 2017 són els d'Altres comerços (20,28%), Fabricació de productes alimentaris (13,70%) i Altres indústries manufactures (11,87%). Els sectors que tenen rendibilitats financeres més baixes són el d'Altres serveis i construcció (10,58%), malgrat una gran millora respecte a l'estudi anterior, i Altres indústries manufactures (11,87%).

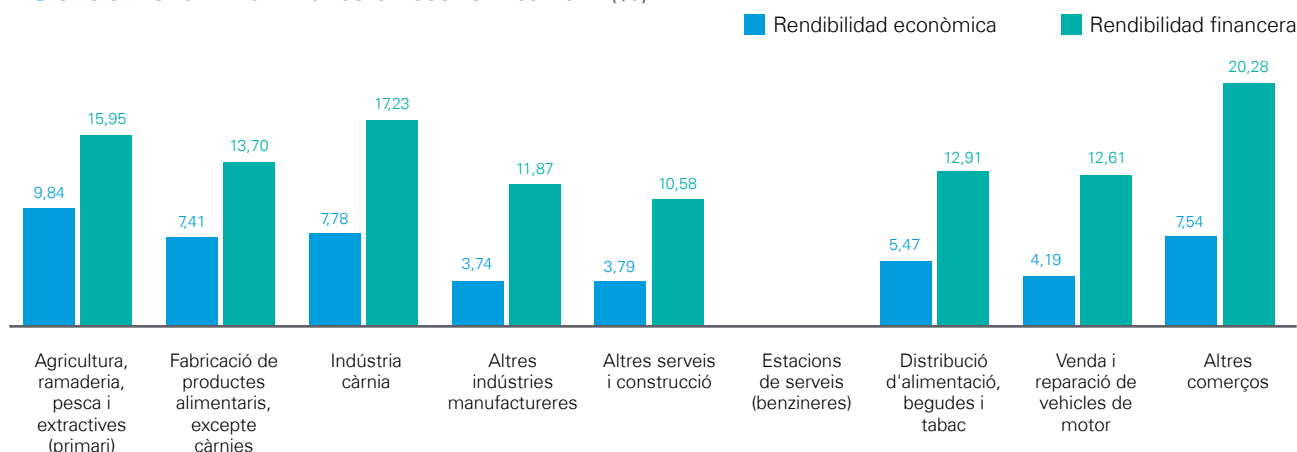
Gràfic 4. Rendibilitat financera per sector (%)

Si analitzem conjuntament les dues rendibilitats del 2017, econòmica i financera, observem que el sector d'Altres serveis i construcció és el que presenta les rendibilitats més baixes, de forma consistent amb l'edició anterior. El sector que presenta les rendibilitats

amb una diferència més gran entre ambdues rendibilitats, igual que l'exercici anterior, és el sector d'Altres comerços amb quasi 12 punts de diferència, resultat probablement d'una estructura de passiu amb poca proporció de fons propis.

Gràfic 5. Rendibilitat financera i econòmica 2017 (%)

Al gràfic 2 es pot apreciar que les rendibilitats en general són superiors el 2017 respecte del 2016, produint-se la millora més rellevant en la rendibilitat financera, de forma consistent amb l'edició anterior de l'estudi. Tal com s'observa a la Taula 9, les empreses familiars presenten rendibilitats superiors, incrementant-se la diferència respecte a les no familiars i, per tant, invertint la tendència a reduir els diferencials que es va observar en l'exercici anterior.

Taula 9. Rendibilitat financera i econòmica

Principals indicadors	2017		2016	
	Familiar	No familiar	Familiar	No familiar
R. Econòmica	7,16%	4,82%	6,67%	4,38%
R. Financera	14,67%	10,76%	13,85%	10,58%

“

Sembla clar que el teixit empresarial gironí ha suportat prou bé l'embat de la crisi aquests darrers anys, gràcies a la seva diversitat productiva i a la presència notable del sector de l'alimentació, sempre més estable. És paradoxal que aquest ha estat precisament el període d'eclosió del sector carni primari (escorxadors) que ha copat les primeres posicions del rànquing. Cal creure que els temps que han de venir seran més propicis i seria desitjable que mantinguéssim el caràcter

familiar majoritari de les nostres empreses, que li confereix també solidesa, sense que això hagi de suposar la renúncia a esdevenir empreses referents en l'àmbit internacional. Alguna iniciativa particular d'important creixement ens dona bones perspectives en aquest sentit. Tant a nivell regional com català ens convé mantenir una gran massa de petites i mitjanes empreses, però també ens calen caps de fila que puguin competir amb atributs en el mercat global.

”

Xavier Albertí

Administrador Gerent | Joaquim Albertí

Balanç de situació

Anàlisi agregada

El balanç de *Girona 100, SA* que s'obté una vegada s'han agregat els balanços de les 100 societats que componen l'estudi, es troba sintetitzat en les taules següents:

Taula 10. Actiu Girona 100 exercici 2017

Actiu	Milers d'euros	% s/actiu
Immobilitzat	1.367.026	26,28%
Inversions financeres a llarg termini	81.996	1,58%
Inversions en empreses del grup i associades a llarg termini	530.777	10,20%
Altres actius no corrents	64.829	1,25%
Actiu no corrent	2.044.629	39,30%
Existències	924.616	17,77%
Deutors	1.501.028	28,85%
Inversions financeres a curt termini	49.930	0,96%
Inversions en empreses del grup i associades a curt termini	196.507	3,78%
Efectiu i altres líquids equivalents	464.550	8,93%
Periodificacions a curt termini	20.970	0,40%
Actiu corrent	3.157.602	60,70%
Total actiu <i>Girona 100, SA</i>	5.202.231	100,00%

Taula 11. Passiu Girona 100 exercici 2017

Passiu	Milers d'euros	% s/passiu
Fons Propis	2.490.311	47,87%
Ajustos per canvis de valor	-1.043	-0,02%
Subvencions i donacions	5.596	0,11%
Patrimoni net	2.494.863	47,96%
Deutes a llarg termini	450.093	8,65%
Deutes amb EEGG i EEAA a llarg termini	130.360	2,51%
Altres passius no corrents	50.461	0,97%
Passiu no corrent	630.914	12,13%
Deutes a curt termini	447.700	8,61%
Deutes amb EEGG i EEAA a curt termini	78.832	1,52%
Creditors comercials i altres comptes a cobrar a curt termini	1.520.693	29,23%
Altres passius corrents	29.229	0,56%
Passiu corrent	2.076.454	39,91%
Total passiu <i>Girona 100, SA</i>	5.202.231	100%

Actiu de Girona 100, SA

I Taula 12. Actiu *Girona 100, SA* (exercici 2017 i 2016)

Actiu	2017		2016		Variació 2017-2016	
	Milers d'euros	% s/actiu		% s/actiu	Absoluta	%
Immobilitzat	1.367.026	26,28%	1.368.317	27,06%	-1.291	-0,09%
Inversions financeres a llarg termini	81.996	1,58%	81.714	1,62%	282	0,35%
Inversions en empreses del grup i associades a llarg termini	530.777	10,20%	485.700	9,61%	45.077	9,28%
Altres actius no corrents	64.829	1,25%	92.544	1,83%	-27.715	-29,95%
Actiu no corrent	2.044.629	39,30%	2.028.275	40,12%	16.353	0,81%
Actius no corrents mantinguts per a la venda	0	0,00%	22.522	0,45%	-22.522	-100,00%
Existències	924.616	17,77%	821.174	16,24%	103.442	12,60%
Deutors	1.501.028	28,85%	1.535.554	30,37%	-34.525	-2,25%
Inversions financeres a curt termini	49.930	0,96%	77.006	1,52%	-27.075	-35,16%
Inversions en empreses del grup i associades a curt termini	196.507	3,78%	188.052	3,72%	8.455	4,50%
Efectiu i altres líquids equivalents	464.550	8,93%	363.841	7,20%	100.709	27,68%
Periodificacions a curt termini	20.970	0,40%	19.482	0,39%	1.488	7,64%
Actiu corrent	3.157.602	60,70%	3.027.631	59,88%	129.971	4,29%
Total actiu <i>Girona 100, SA</i>	5.202.231	100,00%	5.055.907	100,00%	146.324	2,89%

L'actiu de *Girona 100, SA* en el 2017 puja a 5.202 milions d'euros respecte els 5.056 milions del 2016, fet que representa un increment del 2,89% respecte a l'exercici anterior, moderant el creixement registrat en l'estudi anterior que fou de més del 6%. En aquest sentit de les dues grans masses que componen l'actiu de *Girona 100, SA* l'actiu corrent és la magnitud que més incrementa en termes absoluts i relatius igual que en l'edició de 2016.

Tal com ens mostra la taula 13, l'actiu de les empreses familiars ha incrementat en un 1,85%, mentre que el de les no familiars ha incrementat en un 6,39%, fet que contrasta amb l'edició anterior, en què l'actiu de les empreses familiars incrementava per sobre del de les no familiars. Addicionalment, es pot comprovar que l'actiu mitjà de l'empresa familiar és inferior al de l'empresa no familiar per cinquena vegada en els darrers set anys. En les empreses no familiars assoleix la xifra de 59,1 milions d'euros el 2017 (61,4 milions el 2016), mentre que en les familiars l'actiu mitjà és de 50,14 milions (48,02 milions el 2016). Per tant l'actiu mitjà de l'empresa familiar creix, mentre que en les no familiars disminueix. En termes de masses patrimonials (Actiu corrent i Actiu no corrent) en el cas de les empreses familiars, no s'observen variacions rellevants respecte a 2016.

“

Durant l'última dècada, a Frit Ravich hem viscut un creixement en tots els sentits. Hem ampliat el nostre equip humà, inaugurat el nou centre logístic i les noves oficines de la seu central de Maçanet, invertit en innovació i qualitat. Pel que fa al teixit empresarial de Girona, és admirable l'adaptació i la visió de futur que ha tingut per adaptar-se a la nova economia. En els propers 10 anys, el sector de l'alimentació ha d'escoltar i entendre les noves necessitats dels consumidors i dels clients. Per aquest motiu, crec que el futur passa per un procés d'innovació, digitalització i sostenibilitat. A Frit Ravich estem treballant amb tots els equips en aquests tres eixos per construir l'empresa que volem ser pel futur.

”

Judith Viader

Directora General | Frit Ravich

I Taula 13. Actiu empreses familiars i no familiars (exercici 2017 i 2016)

Actiu	2017				2016				Variació 2017-2016	
Milers d'euros	Familiar	% s/ actiu	No familiar	% s/ actiu	Familiar	% s/ actiu	No familiar	% s/ actiu	Familiar	No familiar
Immobilitzat	1.084.094	27,37%	282.932	22,80%	1.052.913	27,07%	315.403	27,05%	2,96%	-10,30%
Inversions financeres a llarg termini	70.524	1,78%	11.473	0,92%	75.185	1,93%	6.529	0,56%	-6,20%	75,71%
Inversions en empreses del grup i associades a llarg termini	313.776	7,92%	217.001	17,49%	290.766	7,48%	194.934	16,72%	7,91%	11,32%
Altres actius no corrents	39.072	0,99%	25.757	2,08%	64.660	1,66%	27.884	2,39%	-39,57%	-7,63%
Actiu no corrent	1.507.466	38,05%	537.163	43,30%	1.483.525	38,14%	544.751	46,71%	1,61%	-1,39%
Actius no corrents mantinguts per a la venda	0	0,00%	0	0,00%	22.522	0,58%	0	0,00%	-100,00%	#DIV/0!
Existències	693.858	17,51%	230.758	18,60%	614.885	15,81%	206.289	17,69%	12,84%	11,86%
Deutors	1.221.172	30,83%	279.857	22,56%	1.265.354	32,53%	270.200	23,17%	-3,49%	3,57%
Inversions financeres a curt termini	43.935	1,11%	5.995	0,48%	70.879	1,82%	6.127	0,53%	-38,01%	-2,16%
Inversions en empreses del grup i associades a curt termini	92.001	2,32%	104.506	8,42%	96.382	2,48%	91.671	7,86%	-4,54%	14,00%
Efectiu i altres líquids equivalents	391.369	9,88%	73.181	5,90%	319.735	8,22%	44.106	3,78%	22,40%	65,92%
Periodificacions a curt termini	11.763	0,30%	9.207	0,74%	16.502	0,42%	2.980	0,26%	-28,72%	208,97%
Actiu corrent	2.454.098	61,95%	703.504	56,70%	2.406.258	61,86%	621.373	53,29%	1,99%	13,22%
Total actiu Girona 100, SA	3.961.564	100,00%	1.240.667	100,00%	3.889.783	100,00%	1.166.124	100,00%	1,85%	6,39%

Passiu Girona 100, SA

Taula 14. Passiu Girona 100, SA (exercici 2017 i 2016)

Passiu	2017		2016		Variació 2017-2016	
Milers d'euros		% s/ passiu		% s/ passiu	Absoluta	%
Fons Propis	2.490.311	47,87%	2.354.979	46,58%	135.332	5,75%
Ajustos per canvis de valor	-1.043	-0,02%	-871	-0,02%	-172	19,78%
Subvencions i donacions	5.596	0,11%	7.686	0,15%	-2.090	-27,19%
Patrimoni net	2.494.863	47,96%	2.361.793	46,71%	133.070	5,63%
Deutes a llarg termini	450.093	8,65%	471.591	9,33%	-21.498	-4,56%
Deutes amb EEGG i EEAA a llarg termini	130.360	2,51%	66.076	1,31%	64.284	97,29%
Altres passius no corrents	50.461	0,97%	62.254	1,23%	-11.792	-18,94%
Passiu no corrent	630.914	12,13%	599.920	11,87%	30.993	5,17%
Deutes a curt termini	447.700	8,61%	473.788	9,37%	-26.089	-5,51%
Deutes amb EEGG i EEAA a curt termini	78.832	1,52%	82.596	1,63%	-3.764	-4,56%
Creditors comercials i altres comptes a cobrar a curt termini	1.520.693	29,23%	1.494.975	29,57%	25.718	1,72%
Altres passius corrents	29.229	0,56%	42.834	0,85%	-13.605	-31,76%
Passiu corrent	2.076.454	39,91%	2.094.193	41,42%	-17.739	-0,85%
Total passiu Girona 100, SA	5.202.231	100%	5.055.907	100%	146.324	2,89%

Si analitzem el patrimoni net de Girona 100, SA del 2017 (taula 14) respecte el 2016, podem veure com la xifra ha incrementat en un 5,63%, variació important però inferior a la del 2016 que va ser del 8,20%.

Tal com s'observa a la taula 14, el passiu no corrent incrementa en un 5,17% respecte a l'exercici anterior, en termes absoluts ha incrementat en gairebé 31 milions d'euros. Per contra el passiu corrent ha disminuït

lleugerament tant en valor relatiu com absolut. Per tant, es podria afirmar que l'increment d'actius de les empreses que componen l'índex ha estat finançat amb recursos propis i passiu no corrent.

A la taula 15 es presenta l'estructura del passiu distingint entre empreses familiars i no familiars que es troben dins Girona 100, SA.

“

En el cas de LC Paper, els darrers 10 anys han coincidit amb la posada en marxa de la MP3, dedicada al producte tisú, i de la planta de convertint, per transformar el producte Oneply. Ha suposat també passar del sector del paper reciclat al món de la pasta verge, lligada al dòlar i per tant amb un preu més variable. El mateix període ha coincidit amb la crisi, sobretot financera i de consum a Espanya, la qual cosa ens ha obligat a explorar mercats estrangers. Tot plegat ha estat un revulsiu per a la companyia, passant de facturar 12 milions d'euros a 36 milions d'euros el 2018 (només

paper), de 4 equips de treball a 9 i d'exportar un 5% de les vendes a un 40%. Un període de creixement lligat a un període de crisi, no ha estat exempt de tensions, tant financeres com de treball. A 10 anys vista crec que hi haurà una gran diferència entre les empreses productores i les comercialitzadores. Les productores ja s'han internacionalitzat, i troben oportunitats arreu. Les comercialitzadores, sobretot la petita distribució, de comerç regional, ho té més magre, ja que és on hi ha més competència de grups logístics i de grans corporacions.

”

Assumpció Vila

Consellera Delegada | LC PAPER 1881

“

Durant els últims 10 anys, i com a fruit de la crisi econòmica del 2008, les empreses s'han vist obligades a reajustar els seus models. En el sector del transport, aquest ajustament no sempre ha vingut acompanyat d'una millora de la rendibilitat. La clau per a millorar-la en els pròxims anys, rau en la capacitat que tinguem les empreses de transformar-nos tecnològica i digitalment. Es tracta d'un repte

significatiu desde l'òptica organitzativa. La barrera per al desenvolupament no és la pròpia tecnologia (ja desenvolupada) sinó la capacitat que tinguem les empreses per impulsar el canvi i enfocar el nostre talent a la transformació. Un fet especialment complicat a la província de Girona on l'atracció de talent ha representat sempre un desafiament a batre.

”

Ramón Carré i Alba Carré

Conseller i Directora General | Transports Calsina Carré

Taula 15. Passiu empreses familiars i no familiars (exercici 2017 i 2016)

Passiu	2017				2016				Variació 2017-2016	
Milers d'euros	Familiar	% s/ passiu	No familiar	% s/ passiu	Familiar	% s/ passiu	No familiar	% s/ passiu	% Familiar	% No familiar
Fons Propis	1.934.697	48,84%	555.614	44,78%	1.872.404	48,14%	482.574	41,38%	3,33%	15,14%
Ajustos per canvis de valor	-1.231	-0,03%	187	0,02%	-931	-0,02%	60	0,01%	32,18%	212,36%
Subvencions i donacions	5.417	0,14%	179	0,01%	7.358	0,19%	327	0,03%	-26,39%	-45,29%
Patrimoni net	1.938.883	48,94%	555.980	44,81%	1.878.831	48,30%	482.962	41,42%	3,20%	15,12%
Deutes a llarg termini	374.541	9,45%	75.552	6,09%	376.700	9,68%	94.891	8,14%	-0,57%	-20,38%
Deutes amb EEGG i EEAA a llarg termini	61.730	1,56%	68.630	5,53%	6.616	0,17%	59.460	5,10%	833,07%	15,42%
Altres passius no corrents	28.119	0,71%	22.342	1,80%	37.987	0,98%	24.266	2,08%	-25,98%	-7,93%
Passiu no corrent	464.390	11,72%	166.524	13,42%	421.303	10,83%	178.617	15,32%	10,23%	-6,77%
Deutes a curt termini	385.168	9,72%	62.531	5,04%	402.783	10,35%	71.006	6,09%	-4,37%	-11,94%
Deutes amb EEGG i EEAA a curt termini	48.189	1,22%	30.643	2,47%	42.632	1,10%	39.964	3,43%	13,03%	-23,32%
Creditors comercials i altres comptes a cobrar a curt termini	1.096.576	27,68%	424.118	34,18%	1.102.781	28,35%	392.195	33,63%	-0,56%	8,14%
Altres passius corrents	28.358	0,72%	871	0,07%	41.453	1,05%	1.380	0,12%	-31,59%	-36,89%
Passiu corrent	1.558.291	39,34%	518.163	41,76%	1.589.648	40,87%	504.545	43,27%	-1,97%	2,70%
Total passiu Girona 100, SA	3.961.564	100%	1.240.667	100%	3.889.783	100%	1.166.124	100%	1,85%	6,39%

Si observem algunes dades extretes de la taula 15, veiem que el patrimoni net de les empreses familiars representa en el 2017 el 48,94% sobre el total del passiu mentre que en les empreses no familiars representa el 44,81% del passiu (el 2016 les xifres eren d'un 48,30% en les familiars respecte el 41,42% en les no familiars). En aquest sentit, l'empresa familiar en el 2017 continua amb la tendència de l'exercici anterior, en la que tenia un major finançament en recursos propis, respecte a la no familiar. En ambdós col·lectius es confirma la disminució del finançament amb passius corrents.

A la taula 16 s'ha calculat el percentatge d'endeutament amb entitats de crèdit a curt i llarg termini sobre el total del passiu per analitzar la qualitat de l'endeutament. Les empreses no familiars continuen amb la mateixa tendència dels últims anys, on el seu endeutament amb entitats de crèdit és inferior al de les empreses familiars. En l'estudi del 2017 l'empresa no familiar presenta una reducció de l'endeutament bancari superior en termes percentuals respecte a la familiar, i principalment en l'endeutament a llarg termini.

Taula 16. Percentatge de fons propis i d'endeutament amb entitats de crèdit sobre el passiu de l'empresa familiar i no familiar

	2017		2016	
	Familiar	No familiar	Familiar	No familiar
% Deute entitats de crèdit c/t sobre total passiu	8,25%	3,47%	8,71%	4,74%
% Deute entitats de crèdit l/t sobre total passiu	9,45%	6,09%	9,68%	8,14%
Total endeutament amb entitats de crèdit	17,70%	9,56%	18,40%	12,88%

En l'estudi d'enguany el sector amb més fons propis sobre el total de l'actiu és el sector Primari amb el 61,73%, seguit del Altres indústries manufactureres i el sector de Fabricació de productes alimentaris excepte càrnies, de forma semblant a l'estudi anterior, encara que no amb el mateix ordre. A l'extrem oposat hi trobem el sector d'Altres serveis i construcció on els seus fons propis representen només el 35,83% de l'actiu, i el sector de la

Venda i reparació de vehicles de motor, que presenta la pitjor ràtio situant-se en un 33,23%.

En termes percentuals globals s'ha produït una variació del pes dels fons propis sobre el passiu, incrementant en més d'1 punt percentual respecte a 2016. En tots els sectors s'han produït increments en termes absoluts i relatius, amb excepció del sector d'Altres serveis i construcció.

Taula 17. Percentatge de fons propis sobre el passiu per sector

Milers d'euros				Fons propis			
Sector	Descripció	2017	% s/passiu	2016	% s/passiu	V. absoluta	Var. %
1	Agricultura, ramaderia, pesca i extractives (primari)	85.835	61,73%	76.005	52,27%	9.831	12,93%
2	Fabricació de productes alimentaris, excepte càrnies	286.784	54,11%	300.318	51,21%	-13.534	-4,51%
3	Indústria càrnia	566.628	45,13%	537.047	40,26%	29.580	5,51%
4	Altres indústries manufactureres	907.785	56,80%	841.258	56,65%	66.528	7,91%
5	Altres serveis i construcció	203.662	35,83%	223.806	43,39%	-20.144	-9,00%
6	Estacions de serveis (benzineres)	0	0	35.063	48,42%	-35.063	-100,00%
7	Distribució d'alimentació, begudes i tabac	279.105	42,38%	247.370	40,09%	31.734	12,83%
8	Venda i reparació de vehicles de motor	64.428	33,23%	52.394	31,61%	12.034	22,97%
9	Altres comerços	96.084	37,18%	41.718	31,12%	54.366	130,32%
		2.490.311	47,87%	2.354.979	46,58%	135.332	5,75%

El fons de maniobra del *Girona 100, SA* incrementa gairebé un 16% respecte a l'edició anterior.

Segons mostra la taula 18, del 2016 al 2017 el fons de maniobra del *Girona 100, SA* ha incrementat en un 15,82% en termes absoluts, i amb un augment de més d'1 punt percentual en termes relatius sobre el total d'actiu. Aquest fet contrasta amb l'estudi anterior on no es produïen increments en termes relatius.

Tant a l'exercici 2017 com al 2016, el fons de maniobra és positiu, fet que implica que les societats que integren l'estudi *Girona 100, SA* podrien afrontar les obligacions a curt termini amb els seus actius a curt termini.

Una altra de les ràtios calculades a la taula és la prova àcida. Tots dos anys té un resultat lleugerament superior a 1. Això ens indica que les empreses no presentarien problemes per atendre les seves obligacions a curt termini i també es podria entendre com un excés de liquiditat, que generaria uns recursos ociosos que no s'estan reinvertint. Aquest fet també s'ha pogut observar en els darrers estudis.

La taula 19 ens mostra el fons de maniobra, diferenciant entre les empreses familiars i les no familiars. En ambdós grups les empreses presenten un fons de maniobra positiu, i respecte el 2016 s'ha produït una millora en termes absoluts, tant en les empreses familiars com en les no familiars. El fons de maniobra en termes relatius també millora en ambdós col·lectius.

Les altres ràtios a les quals fa referència la taula són la ràtio de liquiditat i la prova àcida. En aquests valors es produeix un increment en ambdós col·lectius i un manteniment en la prova àcida pel col·lectiu familiar.

Taula 18. Liquiditat exercicis 2017 i 2016

Liquiditat	Variació			
	2017	2016	2017-16	2016-15
Fons de maniobra (valor absolut)	1.081.148	933.438	15,82%	0,21%
Fons de maniobra relatiu	20,8%	19,6%	6,23%	-5,63%
Liquiditat	1,52	1,45	5,18%	-2,84%
Prova àcida	1,08	1,05	2,07%	-0,84%

Taula 19. Liquiditat per empresa familiar i no familiar

Liquiditat	Familiar		No Familiar	
	2016	2017	2016	2017
Fons de Maniobra (valor absolut)	816.610	895.807	116.828	185.341
Fons de maniobra relatiu	21,0%	22,6%	10,0%	15,9%
Liquiditat	1,51	1,57	1,23	1,36
Prova àcida	1,13	1,13	0,82	0,91

Si analitzem les mateixes ràtios per sectors tal com ens mostra la taula 20, observem com tots ells presenten un fons de maniobra positiu el 2017 (fet que també es produïa en les quatre darreres edicions). De manera paral·lela, la ràtio de liquiditat també és favorable en tots els casos, i destaca l'elevat valor de les Altres indústries manufactures

i del sector Primari de forma semblant a l'estudi anterior. En la prova àcida, quatre sectors, igual que en l'edició 2016, tenen un valor inferior a 1, i es tracta dels mateixos sectors que en l'estudi anterior, tot i que amb magnituds diferents.

Taula 20. Liquiditat per sectors exercici 2017

2017	Agricultura, ramaderia, pesca i extractives (primari)	Fabricació de productes alimentaris, excepte carnis	Indústria càrnia	Altres indústries manufactures	Altres serveis i construcció	Distribució d'alimentació, begudes i tabac	Venda i reparació de vehicles de motor	Altres comerços
Fons de maniobra (milers d'euros)	41.114	68.293	306.629	386.067	109.242	92.631	45.278	31.894
Fons de maniobra relatiu (%s/actiu)	30%	13%	24%	24%	19%	14%	23%	12%
Liquiditat (actiu circulant / passiu circulant)	1,85	1,43	1,62	1,71	1,42	1,30	1,39	1,22
Prova àcida	1,11	0,97	1,24	1,18	1,20	0,77	0,80	0,90

“

L'evolució del Grup Cañigueral s'ha centrat en cinc eixos. Qualitat, que garanteix amb la seva pròpia cadena agroalimentària (i360°), amb un equip de professionals formats i compromesos, i amb els segells dels principals auditors. Innovació per satisfer les necessitats del consumidor universal amb productes equilibrats i saludables, com l'embotit curat de gall dindi o de pollastre, en els quals ha estat pioner. Reinversió, per aconseguir volum i eficiència implementant tecnologia 4.0. Internacionalització, que l'ha portat a ser la primera en mercats com la Xina o els EUA i estar present

en 50 països. I un eix essencial: el compromís amb la sostenibilitat social i mediambiental, subratllant en la seva política empresarial i l'aliniament amb els ODS de les Nacions Unides. El futur del Grup es centra en els mateixos objectius mitjançant l'enfortiment de tres aspectes: més valor afegit en els productes, les sinèrgies amb corporacions internacionals per concentrar esforços i el llançament d'una nova marca internacional comuna per als productes de totes les seves empreses: Costa Brava Mediterranean Foods.

”

Elisabeth Cañigueral

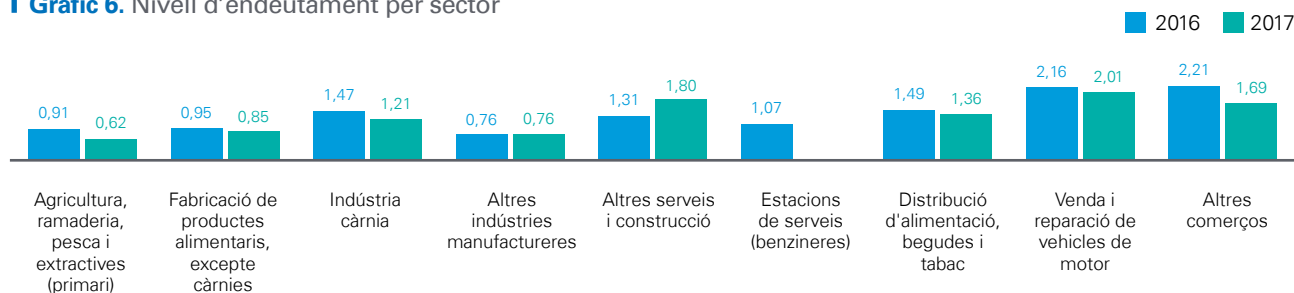
Consellera Delegada | Grup Cañigueral

Endeutament

Com mostra el gràfic 6, el nivell d'endeutament ha augmentat en només un sector, concretament el d'Altres serveis i construcció. En termes absoluts, el sector amb una ràtio més elevada és el de Venda i reparació de vehicles a motor, seguit del d'Altres serveis i construcció. El sector amb el descens més important és el d'Altres comerços amb una davallada de 0,52 punts el 2017 respecte a 2016.

Endeutament, mesurat com el quocient entre el passiu corrent i no corrent amb relació als fons propis, ha augmentat només al sector d'Altres serveis i construcció.

Gràfic 6. Nivell d'endeutament per sector

Pel que fa a la segmentació entre empreses familiars i no familiars (taula 21), en el 2017 són les empreses no familiars les que presenten una major ràtio d'endeutament, de forma similar al que succeïa el 2016 i 2015. S'observa una disminució de l'endeutament en ambdós col·lectius.

Taula 21. Endeutament per empresa familiar i no familiar exercicis 2017 i 2016

	2017		2016	
	Familiar	No familiar	Familiar	No familiar
Endeutament	1,05	1,23	1,07	1,42

“

Les empreses gironines ja eren força exportadores abans de la crisi econòmica del 2008-2014, si bé el sector primari era força protagonista. Les empreses que han sobreviscut a la crisi estan molt ben estructurades i en general més internacionalitzades. Igualment, com a mínim en el cas d'AB-BIOTICS, hi ha hagut una millora substancial de la productivitat. El mercat és el món i competir localment és inviable. En els propers

anys l'adaptació a internet quedarà superada, finalitzant la seva revolució. En aquest entorn, nous materials com el grafè, la robòtica, el cotxe autònom, el descobriment de la microbiota o la immunoteràpia, representen oportunitats extraordinàries per a les nostres empreses perquè Girona i el seu entorn tenen els recursos humans, econòmics-financiers i estructurals suficients per formar-ne part.

”

Miguel Àngel Bonachera

CEO | AB-Biotics

Ocupació

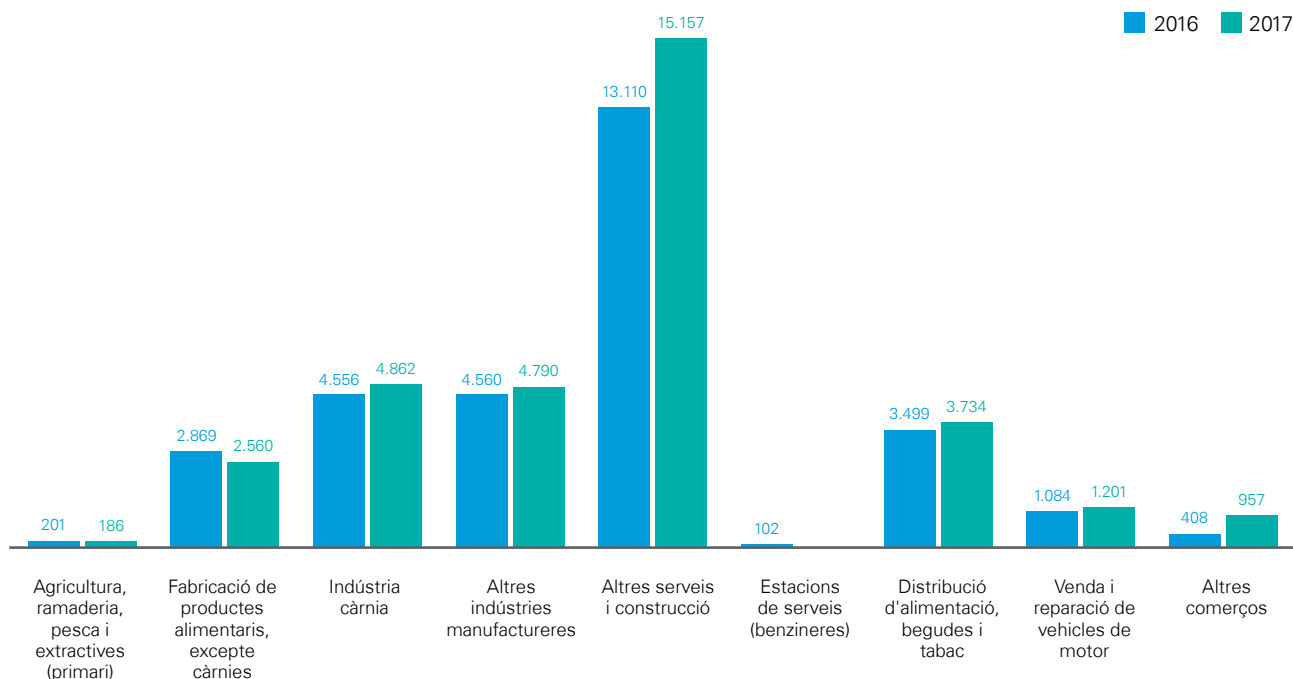

L'ocupació creix un 10,06%.

En referència al nombre de treballadors, *Girona 100, SA* ha augmentat en més de 3.050 persones respecte el 2016, havien estat gairebé 4.500 entre 2015 i 2016. S'ha moderat, per tant, la tendència positiva, passant d'un increment del 17,34% en l'estudi anterior al 10,06% d'enguany. Aquesta tendència positiva es va iniciar el 2012, quan es va incrementar la xifra en 8 treballadors i es va trencar la tendència negativa de destrucció de llocs de treball del període 2010-2011.

Analitzant per sectors, la tendència a la creació de treball ve donada principalment pel sector d'Altres serveis, on la presència de dues empreses de treball temporal justifiquen el significatiu increment en més de 2.045 persones respecte a 2016. Aquesta circumstància pot indicar que la creació d'ocupació es fa de forma rellevant mitjançant contractacions a través d'empreses de treball temporal. Si no tenim en consideració aquest sector, la suma de llocs de treball creats en la resta de sectors és de més de 1.000. En particular, creen ocupació tots els sectors excepte el sector Primari i Fabricació de productes alimentaris, excepte càrnies, que han reduït en 15 i 309 el seu nombre d'empleats, respectivament.

Gràfic 7. Número d'empleats anual per sector

“

En aquests darreres anys Haribo a nivell de grup ha sofert una gran transformació. Passant de ser una empresa familiar alemanya, bàsicament, amb presència al mercat europeu; a una empresa multinacional d'abast global, amb establiments pràcticament a tots els continents. L'objectiu ha estat la globalització sense oblidar la nostra ànima d'empresa familiar. Haribo Espanya ha duplicat vendes tant a nivell nacional com en les exportacions. Aquest creixement ha anat acompanyat d'inversions en tots els àmbits: en personal, amb la professionalització de la plantilla i accions de formació continuada; en el procés productiu, amb nova maquinaria i automatització de processos no sols per millorar productivitat sinó per adequar-se a les noves tendències del

mercat; i en sistemes de gestió empresarial. Com a empresa del mercat de gran consum, i específicament del sector de la confiteria, el repte es adaptar-se a perquè els consumidors demanen cada vegada més varietat de productes i alhora buscant productes respectuosos amb el medi ambient. En aquest sentit, Haribo, i el mercat en general, ha d'evolucionar i desenvolupar un material d'emballatge que pugui substituir el plàstic. En aquest sentit, les polítiques de responsabilitat social i sostenibilitat seran cada vegada més importants per fer de les empreses no sols organitzacions per cobrir necessitats i generar riquesa sinó per contribuir a la millora del món que deixem a les generacions futures.

”

Dirk Spangenberg

CEO | Haribo España

Analitzant el nombre de treballadors de les empreses familiars i les no familiars podem apreciar una creació de treball a les empreses familiars de 2.660 treballadors, mentre que a les empreses no familiars va augmentar l'ocupació en 395 empleats respecte el 2016. En termes percentuals, els treballadors de les empreses familiars representen el 85% del total, mentre que els treballadors de les no familiars en representen el 15%, xifres similars a l'exercici precedent.

En les 100 empreses analitzades en aquesta edició del *Girona 100, SA*, el nombre de dones representa el 36,08% del total de treballadors, fet que significa un increment de més de mig punt percentual respecte a l'estudi anterior. Aquesta informació es recull en l'exercici 2017 per a 97 empreses (99 a l'estudi 2016) i es presenta a la taula 23.

Comparant les empreses familiars amb les no familiars en aquest aspecte, observem que en ambdós col·lectius augmenta el percentatge de dones en magnituds inferiors a un punt percentual i que l'empresa familiar té una plantilla amb més proporció d'homes.

Taula 22 Nombre total d'empleats per empresa familiar i no familiar exercicis 2017 i 2016

Ocupació	2017		2016	
	Nº total d'empleats	%	Nº total d'empleats	%
Familiar	28.479	85%	25.819	85%
No familiar	4.967	15%	4.572	15%
Total	33.446	100%	30.390	100%

Taula 23. Plantilla per sexes 2017 i 2016

Plantilla per sexes	2017	% total	2016	% total
Homes	20.888	63,92%	19.768	64,53%
Dones	11.788	36,08%	10.867	35,47%
Total	32.677	100,00%	30.636	100,00%

Taula 24. Plantilla per sexes familiar i no familiar exercicis 2017 i 2016

Plantilla per sexes	2017				2016			
	Familiar	% total	No familiar	% total	Familiar	% total	No familiar	% total
Homes	18.029	64,99%	2.860	57,95%	17.042	65,55%	2.726	58,79%
Dones	9.713	35,01%	2.075	42,05%	8.956	34,45%	1.911	41,21%
Total	27.742	100,00%	4.935	100,00%	25.998	100,00%	4.638	100,00%

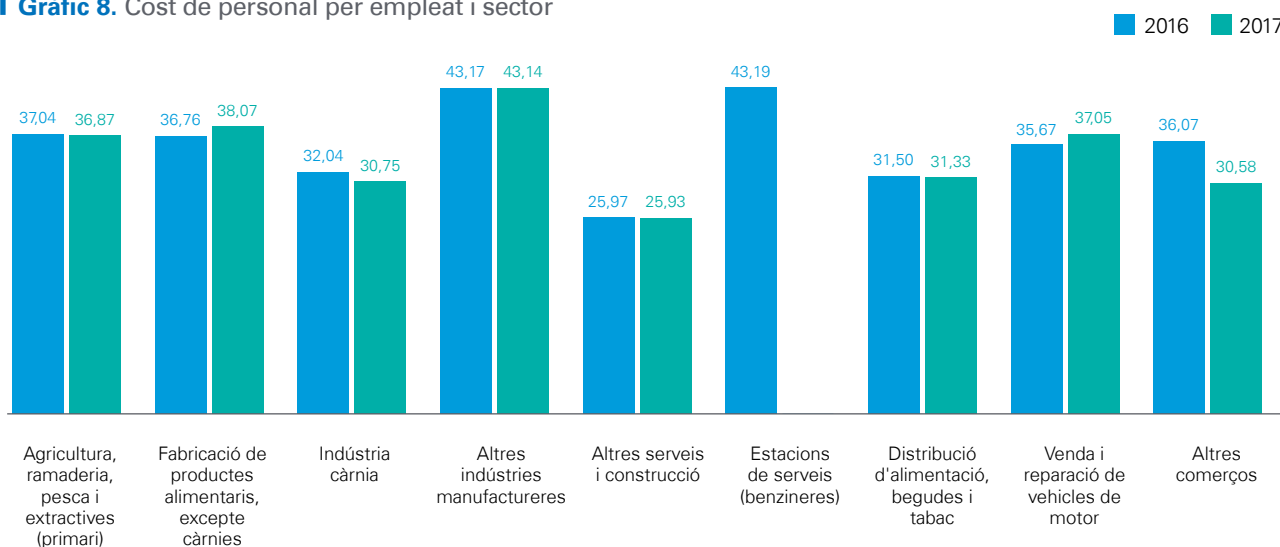
Cost per empleat

El cost per empleat en el 2017 de *Girona 100, SA*, calculat com el quocient entre les despeses de personal i el nombre mig d'empleats, es situa en els 31,22 milers d'euros al 2017, respecte 31,73 milers d'euros al 2016. Això representa un decrement de l'1,6% respecte a l'edició anterior. Es continua, per tant, amb la disminució en el cost mitjà iniciada l'any 2012, quan el cost mitjà era de 33,52 milers d'euros. Aquest decrement s'ha interromput només en el 2014. Cal recordar que el màxim es va registrar el 2009, amb 35,75 milers d'euros. En aquesta edició, tots els sectors amb excepció del sector

de Fabricació de productes alimentaris, excepte càrnies i Venda i reparació de vehicles a motor redueixen el seu cost salarial.

El sector amb un major cost per treballador és el d'Altres indústries manufactureres, amb un cost de 43,14 milers d'euros per treballador. En la posició contrària, el sector amb un menor cost per treballador és el d'Altres serveis i construcció, seguit pel sector d'Altres comerços, amb un cost mitjà al voltant dels 25,93 i 30,58 milers d'euros, respectivament.

Gràfic 8. Cost de personal per empleat i sector

Analitzant l'empresa familiar respecte a la no familiar (taula 25), s'observa com el cost mitjà per empleat ha disminuït en ambdós casos, tot i que en l'empresa no familiar la variació ha estat més significativa, de forma contrària al que succeïa en l'edició anterior del *Girona 100, SA*. Així, encara que el cost mitjà per empleat és inferior en els dos anys per a l'empresa familiar, el diferencial ha disminuït, passant d'una variació d'aproximadament 5 milers d'euros el 2016 a una diferència de quasi 4 milers d'euros el 2017.

Taula 25. Cost mitjà per empleat familiar i no familiar

Milers d'euros	2017	2016	
Cost empleat	Cost mig	Cost mig	% variació
Familiar	30,63	30,99	-1,15%
No familiar	34,59	35,89	-3,64%
Total	66,88	68,92	-0,06

“

El retail, com molts altres sectors, està passant per dos canvis importants. El primer es deriva de la digitalització de les empreses. Sota el meu punt de vista, serà difícil la continuïtat de l'empresa que no faci els canvis necessaris per assolir aquest canvi de

model. El segon canvi està relacionat amb la creació de valor de la marca. Serà molt important posicionar-la en valors fonamentals com la responsabilitat social i l'ecologia, independentment de tenir un bon producte relació qualitat, preu i disseny.

”

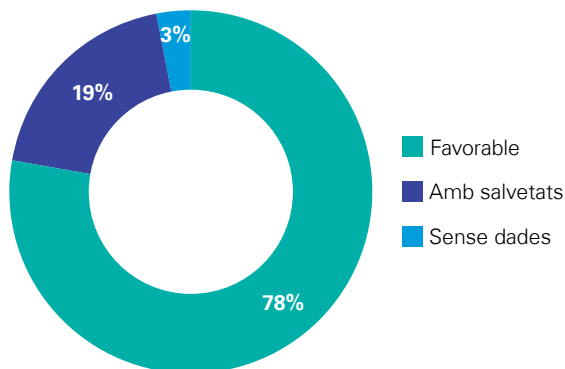
Erik Mayol

CEO i Fundador | EurekaKids

Auditoria

El 2017, el 97% de les empreses de l'índex *Girona 100*, SA han estat sotmeses a auditoria, quan en l'edició anterior era un 95%. En 78 de les 97 empreses auditades (73 de les 95 en l'estudi 2016) l'opinió emesa pels auditors ha estat favorable, mentre que en la resta contempla excepcions.

Gràfic 9. Tipus d'opinió d'auditoria

“

A Hipra hem experimentat un important creixement en els darrers 10 anys, tant a nivell de vendes com en inversions i personal, i Girona ha estat la nostra plataforma per poder tirar endavant aquest ambició projecte i expandir-nos arreu. Creiem que el territori gironí reuneix totes les condicions (laborals, socials, culturals, etc.) que permeten dur a terme un bon desenvolupament empresarial. El nostre full de ruta per a la propera dècada segueix enfocat cap al desenvolupament de nous productes diferencials i innovadors, així com l'exploració de nous mercats internacionals i la consolidació dels mercats on ja hi estem presents.

”

M^a del Mar Nogareda

Directora General | Laboratorios Hipra

“

En el 2009, amb la paràlisi industrial que es va patir arreu, Selvafil va dedicar els seus esforços a mantenir el màxim nivell de liquiditat i en paral·lel fer un minuciós estudi de costos i de control de mermes, així com de millores en el procés productiu. Entre el 2013 i 2017, es va dur a terme un ambició programa d'inversions, mentre la nostra competència es mantenia estàtica. El resultat ha estat que en aquests últims 10 anys Selvafil s'ha convertit en un referent dels filats tècnics a Europa. Hi ha economistes que parlen d'una possible crisi entre el 2020 i 2021, si això es dona, serà clau per a les empreses disposar d'un nivell de liquiditat còmode, d'unes instal·lacions modernes i automatitzades i amb control digitalitzat de tot el procés productiu. Alhora serà indispensable disposar d'un equip humà amb talent i amb una gran implicació en l'empresa.

”

Josep Pujol

CEO | Selvafil

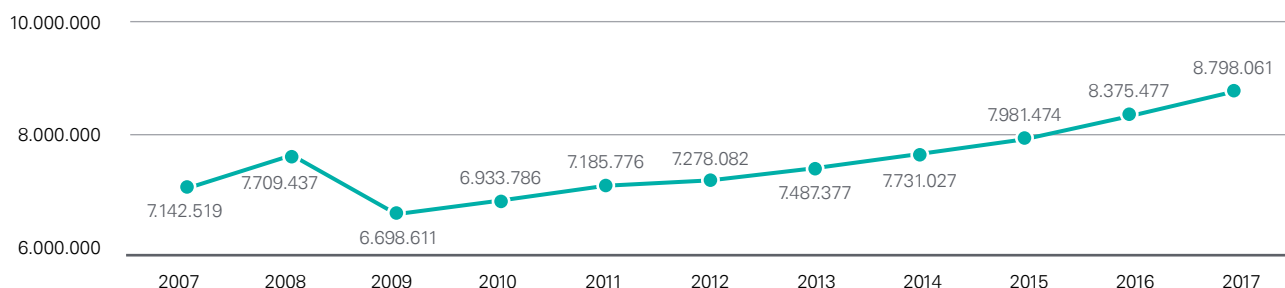

Visió retrospectiva 2007-2017

Per primera vegada l'estudi *Girona 100, SA* inclou una visió retrospectiva de determinades dades seleccionades de l'estudi des de la primera edició del 2008, que incorporava dades comparatives de l'exercici 2007. Aquestes dades es corresponen amb les dades publicades en cadascun dels estudis realitzats des de la primera edició i per tant, la composició de l'índex varia en cadascun dels exercicis.

Evolució de la Xifra de Negoci del període 2007-2017

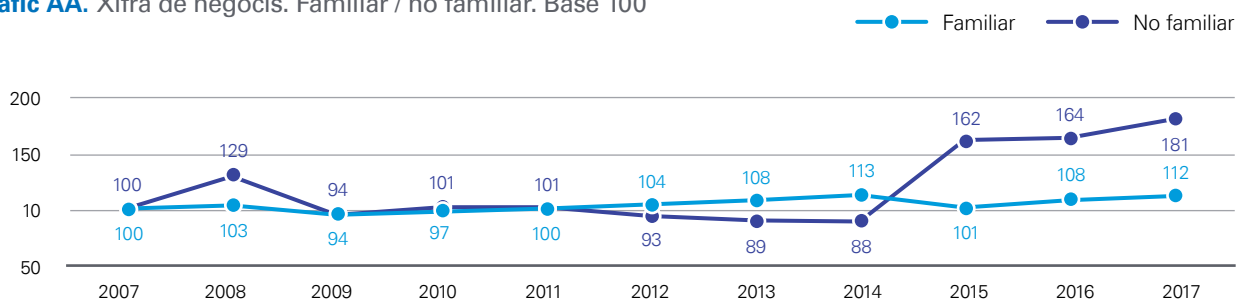
Gràfic A. Xifra de negocis (euros constants base 2007)

Tal i com s'observa en el gràfic A anterior, la xifra de negoci total de les diferents edicions de l'estudi en el període 2007-2017 en euros constants, és a dir deflactades per la inflació registrada, s'observa un creixement acumulat del 23,18% (39% en termes nominals).

Així mateix s'ha preparat un gràfic (gràfic AA) amb base 100 de les xifres de negoci entre l'empresa familiar i no familiar pel mateix període de 10 anys entre 2007 i 2017. Les dades també han estat deflactades per la inflació registrada en el període.

Gràfic AA. Xifra de negocis. Familiar / no familiar. Base 100

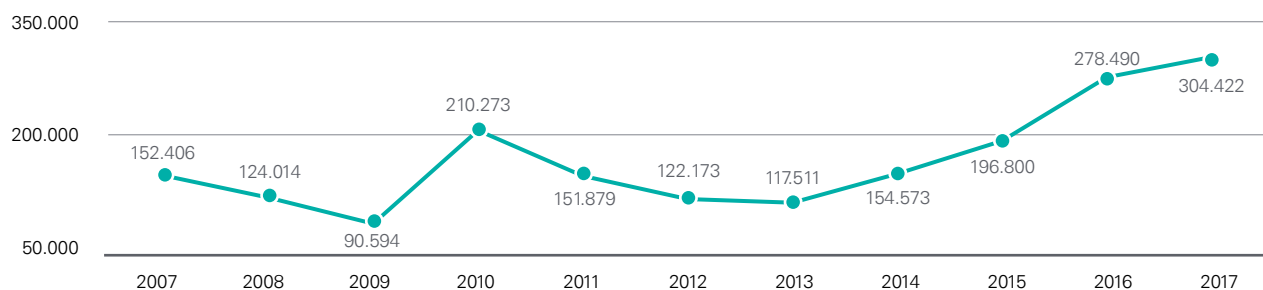

Com es pot observar en el gràfic AA anterior, en el cas de l'empresa familiar i no familiar en l'exercici 2017 ens trobem en el màxim històric de la sèrie. En aquest sentit, l'empresa familiar manté un increment relativament continuat des de l'exercici 2012 amb l'excepció del període 2014-2015, en canvi el comportament de l'empresa no

familiar és més irregular, segurament influenciat pels canvis en la composició de l'índex entre familiar i no familiar, com succeeix en l'evolució 2014-2017. L'increment acumulat en les empreses familiars es situaria en quasi un 12% i a les no familiars en quasi un 81% en termes nominals es situaria en el 26% i 104% respectivament.

Evolució del resultat net del període 2007-2017

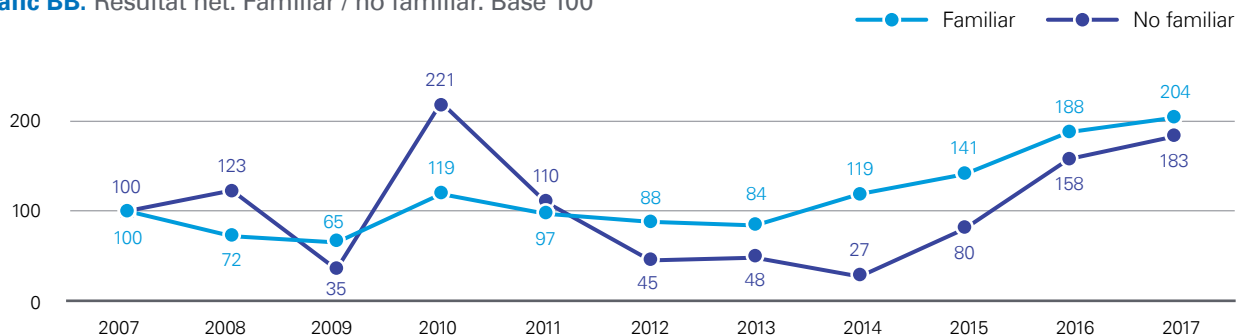
Gràfic B. Resultat net (euros constants base 2007)

El gràfic anterior mostra les xifres deflactades per l'efecte inflació del període 2007 a 2017 i presenta un increment acumulat d'aproximadament el 100%. Les xifres de l'exercici 2017, són les màximes de la sèrie històrica.

Adicionalment, s'ha preparat un gràfic combinant amb base 100 de les xifres de resultat net entre empresa familiar i no familiar pel període de 10 exercicis entre 2007 i 2017. Per a l'elaboració d'aquest gràfic s'han utilitzat les xifres deflactades.

Gràfic BB. Resultat net. Familiar / no familiar. Base 100

Com es pot observar en el gràfic BB anterior i de forma semblant al que succeeix amb la xifra de negoci, el resultat net de l'exercici 2017 és el màxim de la sèrie històrica. En el cas de l'empresa familiar presenta un creixement continuat des de l'exercici 2013, mentre que l'empresa no familiar presenta un comportament irregular. En termes

agregats, el resultat net presenta un creixement continuat des de l'exercici 2013. Prenent en consideració les sèries deflactades per l'efecte de la inflació del període 2007 a 2017 el creixement acumulat en les empreses familiars és d'aproximadament el 104% i del 83% en les no familiars.

“

En els últims 10 anys les empreses gironines han viscut transformacions importants en el mercat. L'increment de la competència, la lluita per la rendibilitat, la velocitat de la informació i l'adaptació als canvis, l'increment de la burocràcia i les exigències administratives, la recerca del talent i la seva retenció i els increments dels impostos. A Masoliver hem hagut de revisar el nostre model de negoci, afinar la cadena de valor per poder competir en un mercat cada vegada més canviant,

exigent i dominat per les fusions i adquisicions dels grans grups o fons d'inversió. La sostenibilitat i preocupació pel medi ambient així com la RSC, lideraran molts dels canvis de la nostra societat juntament amb la transformació tecnològica i digital. Anticipar-nos en el nostre sector a les tendències de mercat serà un gran repte. Innovar i ser ràpids en els nous escenaris serà un factor que marcarà possiblement la diferència.

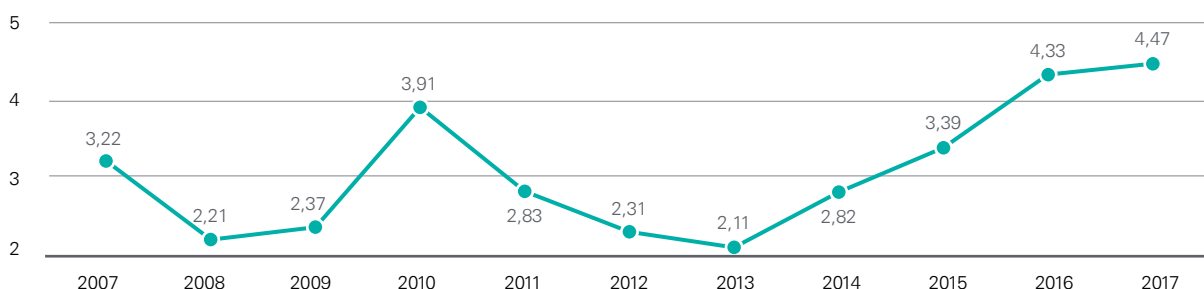
”

Sandra Masoliver

CEO | Comercial Masoliver

Evolució de la rendibilitat sobre vendes

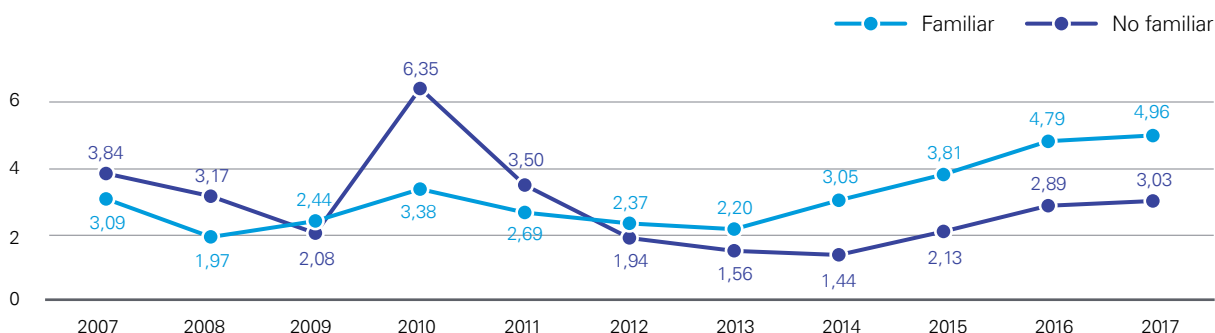
Gràfic C. Marge net abans d'impostos / Xifra de negocis (ràtio)

Així mateix, s'ha preparat un gràfic dels percentatges de resultat net abans d'impostos sobre la xifra de vendes, distingint entre empresa familiar i no familiar per al període de 10 exercicis entre 2007 i 2017. Com es pot observar aquesta ràtio presenta increments constants des de l'exercici 2013, a on va assolir el mínim de la sèrie històrica.

Com es pot observar en el Gràfic CC, durant sis exercicis l'empresa familiar ha tingut una rendibilitat sobre la xifra de negocis superior, a l'empresa no familiar. En el cas de l'empresa familiar l'exercici 2017 presenta la seva millor rendibilitat de la dècada analitzada, mentre que per a la no familiar el seu màxim es troba a l'exercici 2010.

Gràfic CC. Resultat net abans impostos / Xifra de negocis. Familiar / no familiar (ràtio)

“

Les empreses de Girona han mostrat una gran capacitat de professionalització dels seus equips humans, d'innovació i han augmentat la seva presència local i internacional amb expectatives positives de futur. Al Montessori Palau, els darrers 10 anys han estat una oportunitat per invertir en innovació, formació de persones i equipaments, i per a la millora de la qualitat i ampliació dels serveis. Els resultats en els indicadors clau han estat positius essent l'actual el millor any de la història

de l'escola. Els propers 10 anys seguiran essent un repte per al sector educatiu degut al descens de la natalitat i la confusió existent en temes educatius. Havent iniciat la transformació pedagògica a principis dels 90, les nostres prioritats són seguir amb la millora continuada, incorporar la recerca científica i avançar en la transformació tecnològica i digital, tant en la gestió com en la comunicació del valor determinant de l'educació dels primers anys de vida per al futur de qualsevol societat.

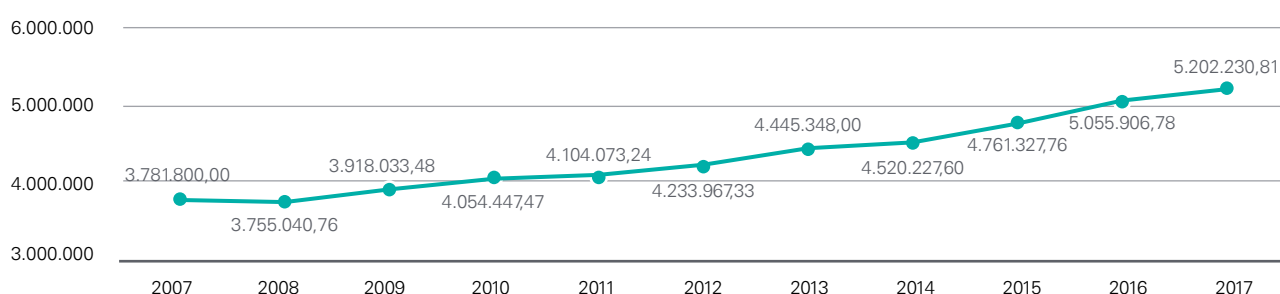
”

Ana Julià

Equip de Direcció | CCE Montessori-Palau

Evolució del total actiu

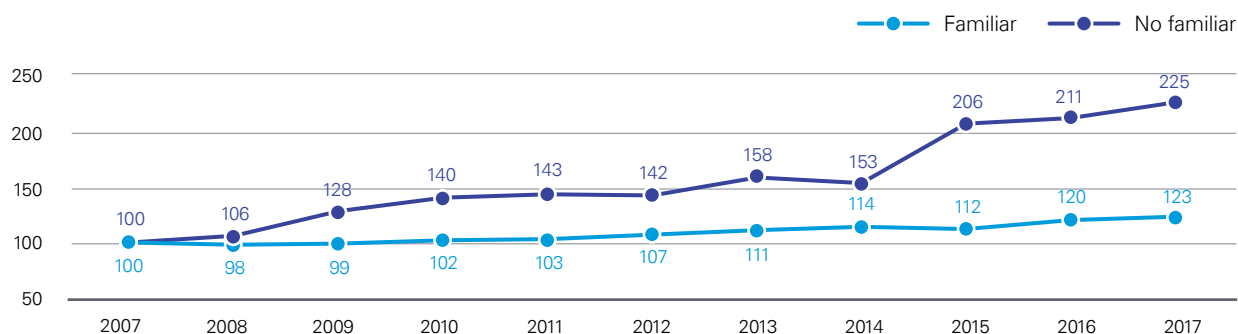
Gràfic D. Total actiu (euros)

Paral·lelament, s'ha preparat un gràfic en base 100 en relació a la xifra d'actiu total, distingint entre empresa familiar i no familiar pel període de 10 exercicis entre 2007 i 2017.

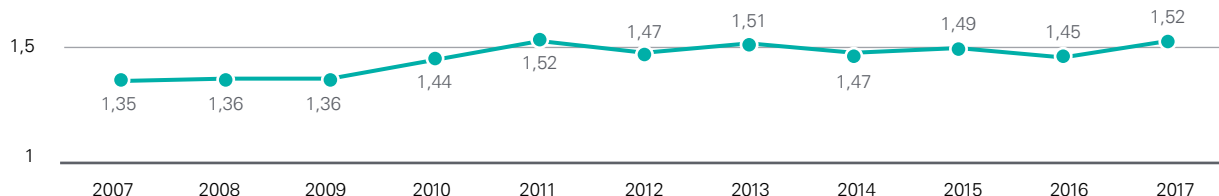
Com es pot observar en el gràfic DD, l'evolució de l'actiu total en ambdós col·lectius presenta una evolució amb creixement la majoria d'anys. En termes agregats, en el gràfic D, l'actiu total presenta un creixement constant des de l'exercici 2008.

Gràfic DD. Total actiu. Familiar / no familiar. Base 100

Evolució liquiditat

Gràfic E. Liquiditat (ràtio)

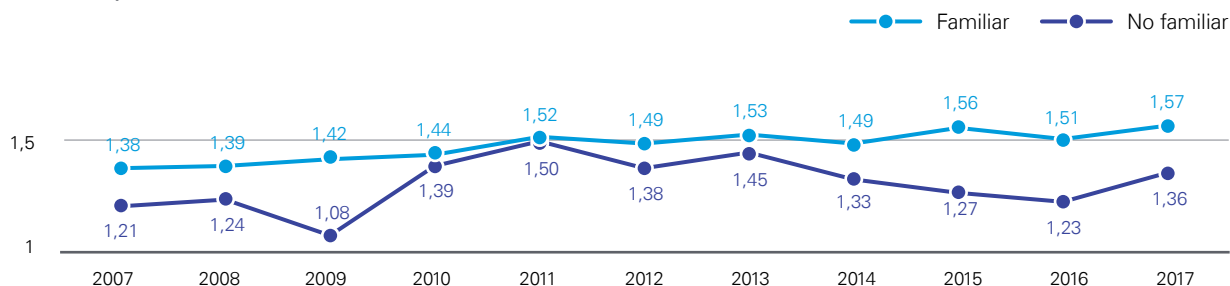

Així mateix s'ha preparat un gràfic comparatiu entre les dades de liquiditat de l'empresa familiar i la no familiar per a tota la sèrie històrica.

Com es pot observar en termes globals, s'ha produït una millora en la liquiditat des de l'exercici 2007, malgrat que durant el període de referència es produeixen algunes

davallades en la ràtio. En aquest sentit l'exercici 2017 presenta la millor dada, conjuntament amb l'exercici 2011 de la sèrie. En relació a les sèries elaborades distingint entre el col·lectiu d'empresa familiar i no familiar, l'empresa familiar sempre ha mantingut una millor ràtio que l'empresa no familiar en el període analitzat.

Gràfic EE. Liquiditat. Familiar / no familiar (ràtio)

“

L'evolució de la nostra companyia en els últims 10 anys és positiva, principalment en com es va resoldre la crisi profunda que va patir Espanya, i a la que la nostra companyia va poder adaptar-se amb celeritat, actuant sobre la reorganització dels processos i estructures, aconseguint estalvis per eficiència. Per als propers 10 anys la nostra visió i preocupació és l'evolució tecnològica d'acord amb la robotització industrial, la digitalització i la intel·ligència artificial aplicada, que és i serà de forma exponencial un canvi de paradigma important. A curt termini, la inestabilitat dels mercats.

”

Pere Laymon

CEO | GM Food Ibérica

“

L'externalització de la selecció de personal és cada vegada més habitual a les comarques gironines. Durant els últims anys, moltes empreses valoren treballar amb companyies especialitzades en la selecció de personal i el treball temporal com Eurofirms, que aporta valor al negoci dels seus clients realitzant un treball conjunt. Comercials internacionals, enginyers, caps de producció, directors de Marketing i vacants de nova creació com les relacionades amb Lean Manufacturing són els perfils més buscats per les empreses gironines.

En aquest sentit, les companyies s'estan preparant per afrontar creixements i ser més competitives. La tendència principal que cada vegada comparteixen més companyies és la de buscar persones que encaixin amb els valors i la cultura de l'empresa. L'actitud, la confiança, el compromís i el sentiment de formar part de l'empresa per part del treballador es valora per sobre de les seves capacitats. Perfils que hagin viscut experiències a l'estranger es valoren de manera molt positiva.

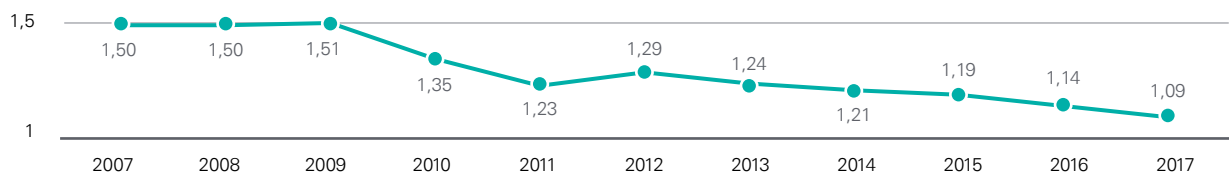
”

Miquel Jordà

Director General | Eurofirms Group

Evolució endeutament (quocient entre el passiu corrent i no corrent en relació al Patrimoni Net)

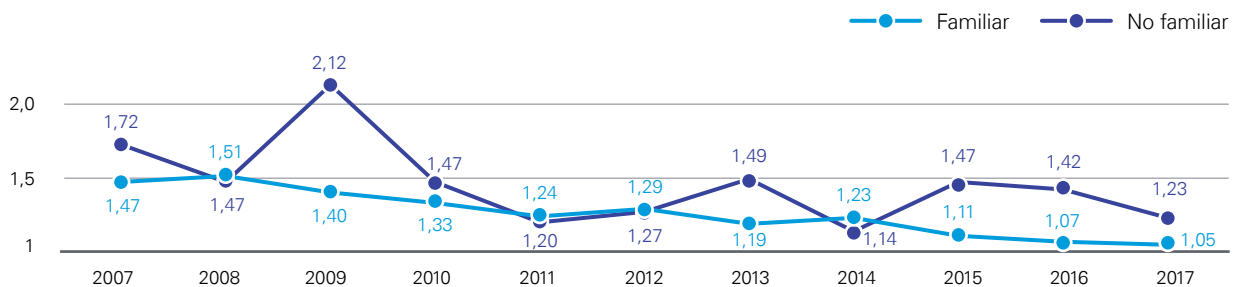
I Gràfic F. Endeutament (ràtio)

Com es pot observar en els gràfics, s'observa una millora generalitzada de la ràtio d'endeutament, fet que indica que les empreses que han format l'índex en els darrers exercicis han aconseguit reduir de forma constant el seu endeutament, malgrat que en determinats períodes (com en el 2012) s'incrementi lleugerament, per posteriorment continuar la seva millora. En relació al Gràfic FF, on es

pot observar l'evolució de la ràtio en funció del col·lectiu familiar i no familiar, aquest darrer col·lectiu presenta en 7 anys dels 11 que es representen una ràtio pitjor que les empreses familiars. Particularment, la millora de la ràtio comparant 2007 versus 2017 correspon a l'empresa no familiar, que ha passat d'1,72 a 1,23 el que indica una reducció de 0,49 punts, fet que suposa un 28% de millora.

I Gràfic FF. Endeutament. Familiar / no familiar (ràtio)

“

L'evolució d'aquests últims 10 anys del sector manufacturer industrial ha estat marcada per la crisi econòmica de 2007. En aquests últims anys, les empreses han anat especialitzant el producte mitjançant inversions i noves invencions i dissenys, i alhora invertint en automatització i robotització per tal de guanyar productivitat i millora de marges. Igualment han anat augmentant la seva presència en els mercats internacionals i sobretot a Europa. En els propers 10 anys, la robotització i automatització de plantes continuarà de forma accelerada i ajudada

per les TIC. La transformació digital i IoT permetrà arribar a molt més clients, augmentar-ne el nombre i alhora la diversificació. Quan més clients i més diversificació, més protecció envers els riscos. Alhora viurem un procés dominat per l'economia circular on els factors mediambientals i la sostenibilitat tindran efectes importants en dissenys que minimitzin els consums energètics, en les formes de transport i de construcció i en les fonts i sistemes d'aconseguir l'energia elèctrica necessària.

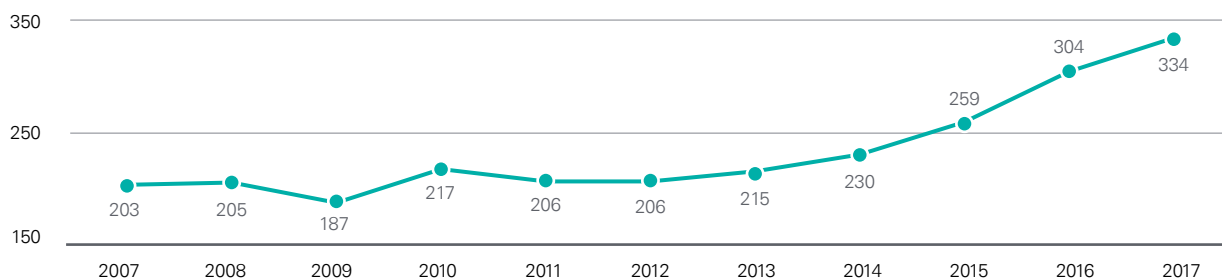
”

Joaquim Lleal

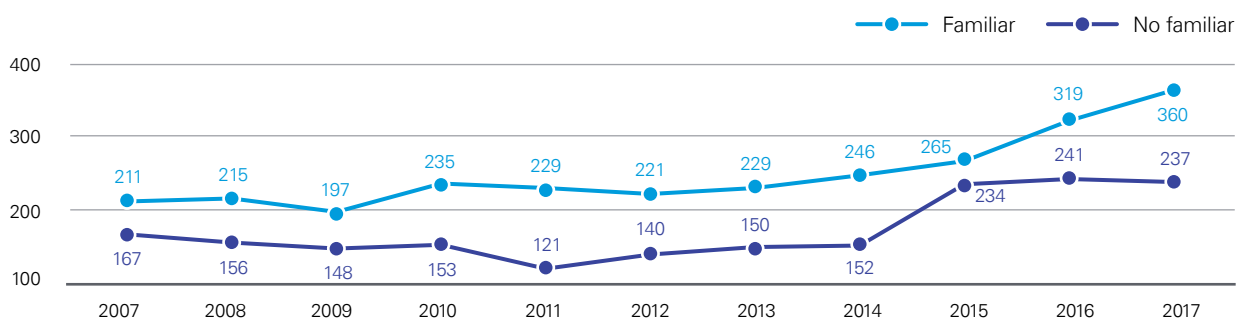
CEO | DYTSA

Evolució nombre mig d'empleats

I Gràfic G. Nombre mig empleats (ràtio)

I Gràfic GG. Nombre mig empleats. Familiar / no familiar (ràtio)

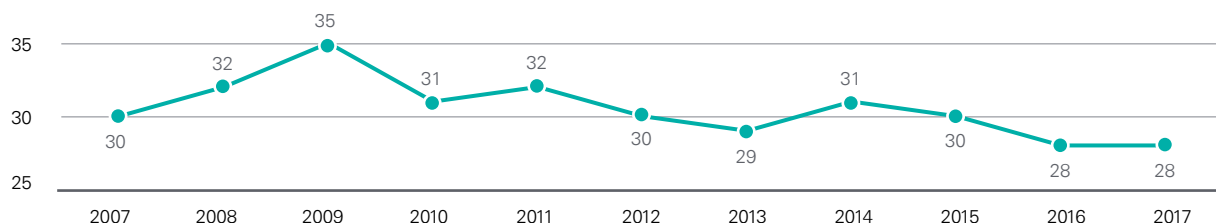

Com s'observa en el gràfic G, s'ha produït un increment en el nombre mig de treballadors del període 2007 a 2017 en l'índex *Girona 100, SA*. Així, s'ha passat d'una plantilla mitjana de 203 treballadors a 334 treballadors, el que implica més de 130 empleats en aquests 10 anys amb un creixement sostingut des de l'exercici 2012. Si observem el gràfic GG, es produeix una evolució positiva en ambdós

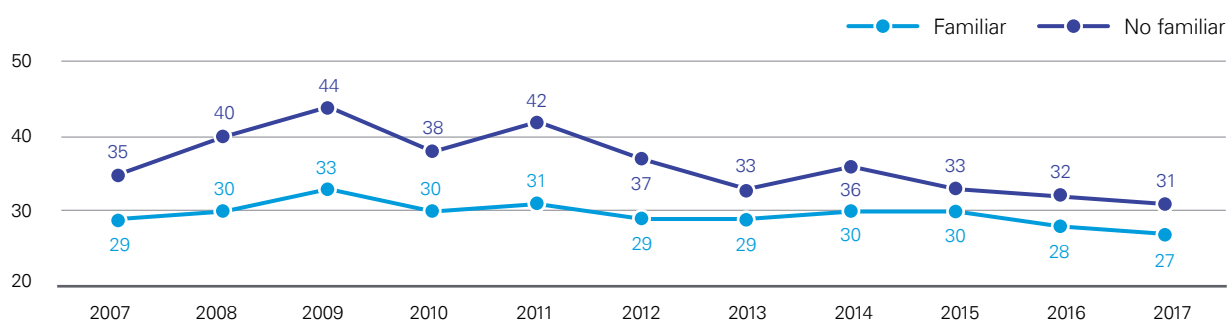
col·lectius, però l'evolució ha estat més favorable en el col·lectiu de l'empresa familiar que ha passat de 211 treballadors de mitjana a l'exercici 2007 a 360 treballadors el 2017, mentre que l'empresa no familiar ha passat de 167 treballadors a 237 treballadores el 2017, fet que suposa un increment de més del 70% en el primer col·lectiu i de quasi el 42% en el segon col·lectiu.

Evolució cost mig per empleat

Gràfic H. Cost per empleat (milers d'euros constants base 2007)

Gràfic HH. Cost per empleat. Familiar / no familiar (milers d'euros constants base 2007)

“

En aquests últims cinc anys Som Energia, cooperativa sense ànim de lucre, ha passat de tenir 15.000 socis a tenir-ne 60.000 i a invertir uns 13M€ dels nostres socis en projectes de generació renovable. Al 2014 vam facturar 8,8M€ i al 2019 n'esperem 60M€. El context ha evidenciat l'emergència climàtica i Som Energia, com a cooperativa ciutadana, s'ha consolidat com un actor estratègic per fer-li front. La transformació necessària és sistèmica i l'economia també ha de transformar-se. Un altre model econòmic al servei de les persones basat en la cooperació i el bé comú no només és necessari sinó que possible i això estem demostrant.

”

Nuri Palmada

Equip de Direcció | Som Energia

Com s'observa en el gràfic H anterior, el cost mig per empleat ha experimentat un primer període de creixement, de 2007 a 2009, i posteriorment un període on el seu comportament ha estat irregular alternant períodes de creixement amb disminució entre 2010 i 2013. Finalment el darrer període, que va del 2014 fins al 2017, es produeix una disminució del mateix. Aquesta evolució és semblant si observem els col·lectius familiar i no familiar, essent el cost salarial mig sempre superior a les empreses no familiars en tot el període analitzat. El diferencial en el 2007 era de 6 milers d'euros, havent-hi períodes amb un diferencial de més d'onze mil euros com pot ser els exercicis 2009 i 2011. Des de l'exercici 2011 s'experimenta una reducció en aquest diferencial quedant el 2017 amb un diferencial de menys de 4 milers d'euros.

En aquest sentit si prenem en consideració les xifres agregades del gràfic H anterior, pel període 2007 a 2017 el cost mig per empleat ha experimentat un decrement acumulat d'un 7,4%.

Tot seguit us presentem la composició i nombre del col·lectiu d'empreses del *Girona 100, SA* que ha estat dins l'índex de forma ininterrompuda durant els 10 anys que aquesta edició avalua. Es tracta de 47 empreses (51 en la darrera edició), i tots els 9 sectors d'activitat de l'estudi hi són representats amb el següent nombre d'empreses:

Sector	Nombre empreses
Agricultura, ramaderia, pesca i extractives (Primari)	3
Fabricació de productes alimentaris excepte càrnies	5
Indústria càrnia	12
Altres indústries manufactureres	11
Altres serveis i construcció	3
Estacions de serveis (benzineres)	2
Distribució d'alimentació, begudes i tabac	8
Venda i reparació de vehicles de motor	1
Altres comerços	2
Total	47

Així doncs, en l'exercici 2017 la composició del col·lectiu s'ha reduït en quatre empreses respecte a l'edició del 2016. Una empresa, perquè el 2017 no ha assolit la xifra mínima de volum de negoci per entrar a formar part de l'índex, dues empreses perquè han desaparegut en l'exercici 2017 per liquidació de les mateixes, i una darrera per canvi de domicili social.

Donat que en l'estudi d'enguany s'ha fet una visió retrospectiva dels darrers deu anys de les empreses que han compost l'índex, no s'han inclòs dades de sèries temporals en relació a aquest col·lectiu. Sí que hem volgut, però, indicar quantes empreses romanen encara en el mateix, en aquest cas un nombre inferior al 50% del col·lectiu.

Conclusions

Conclusions sobre les perspectives empresarials

L'enquesta de perspectives empresarials de les empreses de l'índex *Girona 100, SA* d'aquesta edició ha indicat que **els resultats del 2018 han millorat respecte el 2017**, seguint la tendència marcada en el darrer any, en els tres indicadors que es valoren: facturació, plantilla i activitat a l'estranger. A això s'hi afegeix que **la percepció de l'entorn és positiva per a la majoria d'empreses i sectors, tot i que ha disminuït el grau d'optimisme respecte a les percepcions de l'any passat**.

La majoria de les empreses enquestades coincideixen en la importància de tres grans fortaleses de les que disposen i han de mantenir: **la qualitat del producte i la imatge de marca, seguida dels processos de decisió ràpids i flexibles i l'adopció d'una perspectiva a llarg termini. Pel què fa a les seves preocupacions, les dues més citades són la creixent competència i el poder negociador dels clients i l'increment del cost de l'energia o de les**

matèries primeres. La guerra pel talent, que ocupava el primer lloc de preocupació l'any passat, continua essent rellevant però passa a una tercera posició.

D'altra banda, un nombre important de les empreses enquestades coincideix en què les **mesures de tipus polític que impulsarien les perspectives empresarials** serien: en primer lloc, **els incentius a la inversió**; en segon lloc, **els impostos més baixos**; i en tercer lloc, **la reducció de la burocràcia i la simplificació fiscal i els acords laborals més senzills i flexibles**.

Respecte a les **prioritats a mig termini** de les empreses enquestades, de forma semblant però no idèntica a l'edició anterior, en primer lloc s'enumera **la millora de la rendibilitat, seguida de la innovació en productes, serveis o processos i, en tercer lloc, l'increment de facturació**.

Gorg de la Cabana
Campdevánol,
comarca del Ripollès

Conclusions de l'anàlisi econòmica i financera

A l'exercici 2017, l'empresa familiar representa el 75% del total de la xifra de negocis i el 85% de l'ocupació de les empreses que componen l'índex, fet que suposa un decrement d'1 punt percentual i el manteniment, respectivament, respecte a l'estudi anterior, tot això en el context d'una reducció en dues empreses en el col·lectiu familiar. En termes generals malgrat aquesta variació, **no es produeixen canvis rellevants quant a la xifra de negoci i ocupació en relació amb el pes d'ambdós col·lectius**. Cal assenyalar també que aquest any s'ha eliminat un sector d'activitat, Estacions de Servei, pel fet de no tenir el nombre mínim de tres empreses; les empreses que han continuat dins l'índex s'han integrat al sector d'Altres comerços.

La Indústria càrnia continua com a sector líder en relació amb la xifra de negocis, però des de l'estudi de l'exercici 2014, ja no és el sector d'activitat amb més empreses representades. En concret, el sector d'Altres indústries manufactureres aporta 25 empreses i només 20 la Indústria càrnia, disminuint aquesta última el nombre d'empreses respecte a l'estudi anterior. El sector d'Altres serveis i construcció aporta 15.157 treballadors, en comparació a 4.862 de la Indústria càrnia. La presència d'empreses de treball temporal explica en gran part aquest elevat volum de treballadors, perquè aquest sector ha experimentat un fort increment de més de 2.000 empleats. Malgrat aquesta circumstància, el sector de la Indústria càrnia recupera el segon lloc en termes d'ocupació, mentre que l'any passat el segon sector era Altres indústries manufactureres.

Les empreses del Girona100, SA incrementen per novè any consecutiu la seva xifra de negocis, i registren una millora del 6,33%, que és lleugerament inferior al 6,41% de l'edició 2016. Per altra banda, **continua l'increment de la rendibilitat, amb una millora dels marges, resultant amb una rendibilitat mesurada sobre la xifra de negocis d'un 3,46% (3,33% en l'estudi anterior). És el quart exercici consecutiu en què es dona aquest fet.**

La xifra de negocis sobre la que es disposa d'informació geogràfica es manté en nivells semblants als de 2016, tot i que presenta un lleuger decrement de la xifra de vendes a mercats exteriors, i es situa lleugerament per sota del 30%.

La millora del resultat net en un 10,65% respecte al 2016 és conseqüència, fonamentalment, d'una millora del marge d'explotació. Aquesta millora en el resultat net és el quart any que es produeix de forma consecutiva.

La millora és inferior a la registrada el 2015 respecte el 2014 (27%), i la registrada el 2016 respecte el 2015 (43%), representa doncs una moderació en el creixement. **Tots els sectors presenten beneficis de forma agregada en aquesta edició 2017 de l'estudi**, igual que en l'edició anterior. La suma total de les pèrdues ha disminuït significativament, i ha passat de 8.940 milers d'euros el 2016 a 2.652 milers el 2017, i per tant s'ha reduït també de forma rellevant la pèrdua mitjana.

El 2017 les empreses familiars continuen tenint unes rendibilitats sobre la xifra de vendes, sobre actiu i sobre fons propis, superiors a les de les empreses no familiars. Les rendibilitats econòmiques i financeres continuen millorant el 2017 i assoleixen **el millor registre de la sèrie històrica 2007-2017**.

L'actiu del Girona 100, SA en el 2017 és de 5.202 milers d'euros, fet que suposa un creixement de quasi el 3% en relació amb l'exercici anterior.

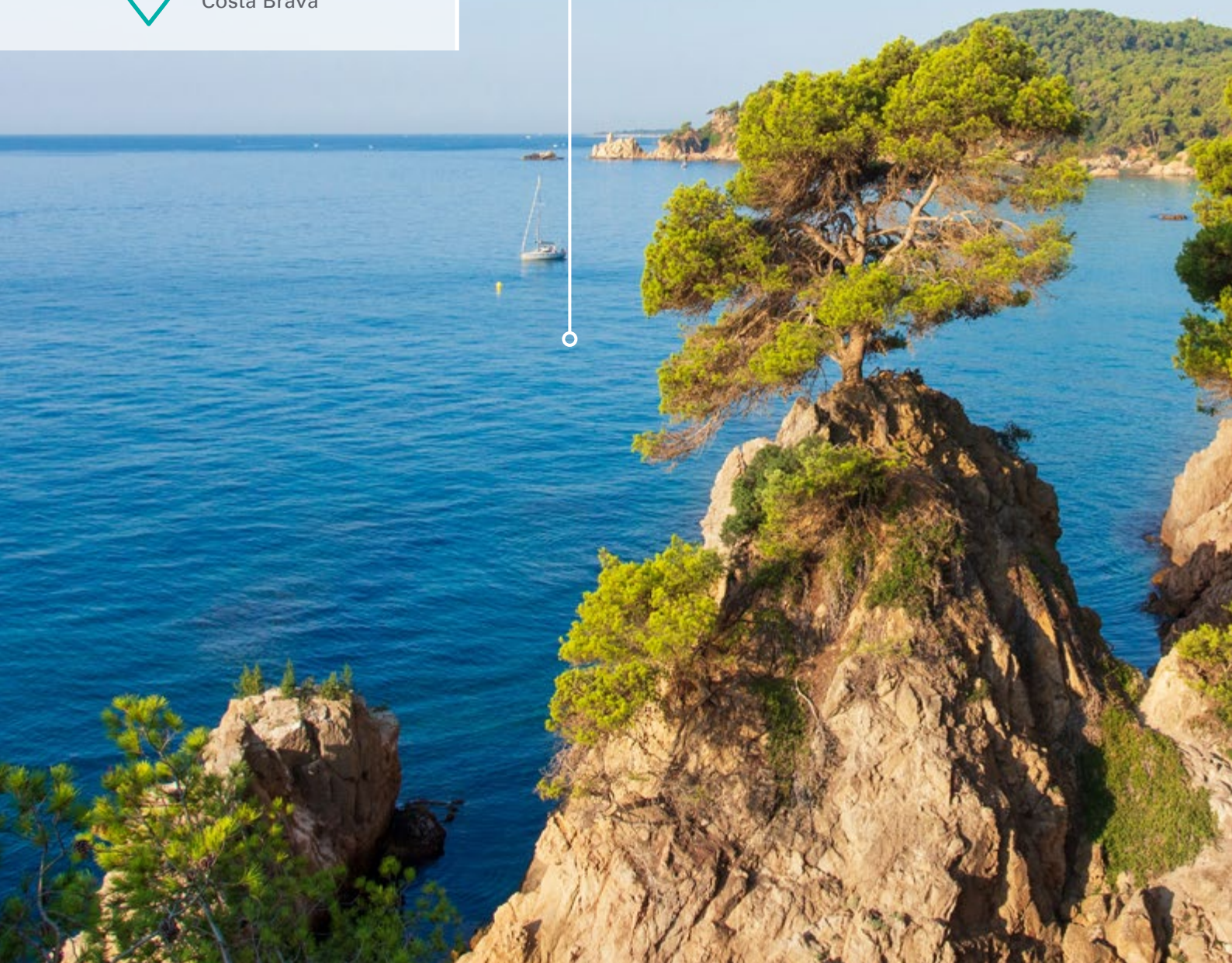
El fons de maniobra del Girona 100, SA millora en termes absoluts i en termes relatius sobre el total d'actiu respecte el 2016.

En l'estudi del 2017, són les empreses no familiars les que presenten una major ràtio d'endeutament, tal com succeïa el 2016 i el 2015. S'observa, igual que en l'edició precedent, una lleugera disminució en l'endeutament d'ambdós col·lectius el 2017.

Es crea ocupació de forma rellevant. El nombre d'empleats ha incrementat en 3.056 persones respecte el 2016. Per bé que s'ha moderat l'increment experimentat l'exercici anterior que va ser de més de 4.300 persones, s'ha continuat amb la tendència positiva iniciada el 2012 en què es va incrementar el nombre d'empleats en 8 persones, 900 en el 2013, 1.500 el 2014 i 2.900 el 2015. El sector que més llocs de treball ha creat ha estat el d'Altres serveis i construcció. Com ja s'ha mencionat, la presència a l'índex de dues empreses de treball temporal explica part de l'increment. Tot i això, si exclouem aquest sector es crea una ocupació de més de 1.000 treballadors (665 treballadors en l'edició anterior) en la resta de sectors.

Costa de Lloret de Mar
Costa Brava

El cost per empleat el 2017 del Girona 100, SA ha

continuat disminuint respecte el 2016. La caiguda ha estat aproximadament de l'1,6% i ha afectat tant el col·lectiu d'empreses familiars com el de les no familiars, malgrat que aquestes darreres presenten un cost superior al de les familiars, concretament de 34,59 milers d'euros respecte els 30,63 milers d'euros en l'edició anterior. S'incrementa, per tant, la distància existent respecte a edicions precedents.

Amb motiu dels 10 anys de l'estudi Girona 100, en aquesta edició s'ha inclòs una **visió retrospectiva de diferents indicadors claus de cadascuna de les edicions d'aquest estudi (2007 a 2017).**

En la pràctica totalitat dels indicadors s'observa una **millora generalitzada en comparació a les xifres inicials del 2007, tant en els indicadors en valor absolut com en les diferents ràtios.**

La xifra de negocis ha experimentat un increment acumulat en termes nominals del 39% sobre la xifra de l'exercici 2007, aquest increment es redueix **al 23% en termes deflactats** (euros constants). Tanmateix, **el resultat net ha millorat un 125%** respecte a la xifra de 2007 en termes nominals, percentage que es redueix fins **aproximadament el 100%** considerant xifres deflactades (euros constants), el que suposa duplicar la xifra inicial del 2007.

Des del punt de vista d'anàlisi d'empreses familiars i no familiars, els indicadors comentats també experimenten una evolució positiva. En aquest sentit, **l'increment de la xifra de negocis en euros constants és més elevat en el col·lectiu no familiar, que creix en més d'un 80% en els 10 anys d'estudi, mentre que en la familiar creix de forma més moderada, només un 12% respecte el 2007. En relació amb el resultat net en euros constants, el segment d'empreses familiars presenta un increment del 104%, mentre que el no familiar incrementa en un 83%.**

En relació amb l'ocupació, s'observa una evolució **positiva des de l'exercici 2012 i la xifra d'ocupació total ha passat d'aproximadament 20 mil treballadors el 2007 a 33 mil treballadors el 2017.** La xifra mitjana d'empleats també ha experimentat una evolució positiva per als dos col·lectius: ha augmentat 149 empleats en el col·lectiu de les empreses familiars i 70 en les no familiars. Finalment, s'observa que **el cost mig per empleat en euros constants es inferior a la xifra base del 2007 en un 7,4%,** registrant una evolució irregular amb caigudes des del 2014. Si observem l'evolució per als dos col·lectius, s'observa que el cost mig per empleat en euros constants és inferior en ambdòs col·lectius.

Annex

Annex 1. Glossari

Alguns dels comentaris presentats en l'estudi es fonamenten en determinats conceptes econòmic financers o en determinades ràtios, explicats breument a continuació:

Marge Brut

Entenem com a marge brut el quocient entre el resultat de la diferència entre la xifra de negocis i els aprovisionaments i la xifra de negocis. S'expressa en un percentatge.

Marge d'exploració

Entenem com a marge d'exploració el quocient entre el resultat d'exploració i la xifra de negocis. S'expressa en un percentatge.

Període mig de cobrament

Entenem com a període mig de cobrament el quocient entre la xifra de deutors i la xifra de negocis multiplicat per 360 dies. S'expressa en dies.

Període mig de pagament

Entenem com a període mig de pagament el quocient entre la xifra de creditors comercials i els consums multiplicat per 360 dies. S'expressa en dies.

Rotació d'existències

Entenem com a rotació d'existències el quocient entre la xifra d'existències i la xifra de negocis multiplicat per 360 dies. S'expressa en dies.

Endeutament

Entenem com a endeutament el quocient entre la suma de passiu corrent i no corrent i el total passiu.

Fons de maniobra

El fons de maniobra s'ha calculat com la diferència entre l'actiu corrent i el passiu corrent.

Liquiditat

Entenem per liquiditat el quocient entre l'actiu corrent i el passiu corrent.

Rendibilitat econòmica

Calculada com a el quocient entre el resultat net de l'exercici i el total actiu. S'expressa en percentatge.

Rendibilitat financera

Calculada com el quocient entre el resultat net de l'exercici i el total de fons propis. S'expressa en percentatge.

Productivitat

Entenem per productivitat el quocient entre la xifra de negocis i el nombre d'empleats.

Jardins de la Francesa
Cuitat de Girona

Annex 2. Composició per sectors de *Girona 100, SA*

A continuació es presenten per sectors les societats incloses en el col·lectiu de *Girona 100, SA*. No obstant, la composició del col·lectiu s'ha vist condicionada per la disponibilitat de determinada informació, per la qual cosa, *Girona 100, SA*, podria veure modificada la seva composició en posteriors edicions.

1. Agricultura, ramaderia, pesca i extractives (sector primari)

- Bestiar Serra i Martí, SL
- Esporc, SA
- Ramaderia Roca, SL
- Selección Batallé, SA

2. Fabricació de productes alimentaris, excepte càrnies

- FritRavich, SL
- Haribo España, SA
- Induxtra de Suministros Llorella, SA
- Lluquats Vegetals, SA
- Panificadora Ampuriabrava, SL
- Rousselot Gelatin, SL
- T500 Puratos, SA
- Vidreres Llet, SL

3. Indústria càrnia

- Artigas Alimentaria, SA
- Boadas 1880, SA
- Càrnica Batallé, SL
- Càrniques Celrà, SL
- Càrniques de Juià, SA
- Copecar Girona, SL
- Embutidos Caseros Collell, SL
- Embutidos Monter, SL
- Escorxador Frigorífic Reixach, SL
- Especialitats Costa, SL
- Esteban España, SA
- Frecarn, SL
- Frigoríficos Cárnicos las Forcas, SL
- Frigoríficos Costa Brava, SA
- Frigoríficos Unidos, SA
- Friserva, SA
- Joaquim Albertí, SA
- Noel Alimentària, SA
- ROCA 1927, SL
- Sant Dalmaí, SA

4. Altres indústries manufactures

- Acebsa Aislantes Conductores Esmaltados y Barnices, SA
- Anglès Textil, SA
- Arconvert, SA
- Comexi Group Indústries, SAU
- Envases Plàstics del Ter, SA
- Espa 2025, SL
- Ferrallats Armangué, SA
- Fluvitex, SL
- Gurit Balsa, SL
- Huurre Ibérica, SA
- Inoxpa, SA
- Julià Group Furniture Solutions, SL
- Kingspan Insulation, SA
- Laboratorios Hipra, SA
- LC Paper 1881, SA
- Pieles y Cueros Palomeras Gambús, SA
- Retal Iberia, SLU
- Roberlo, SA
- Sacopa, SA
- Selvafile, SA
- Soler & Palau Industries, SL
- Tàvil-Indebe, SA
- Tesca Spain Barcelona, SLU
- Trety, SA
- Zoetis Manufacturing & Research Spain, SL

5. Altres serveis i construcció

- Arena Tour, SL
- Clínica Girona, SA
- Construcciones Rubau, SA
- Eurofirms ETT, SL
- Marlex Gestió ETT, SLU
- Pannini España, SA
- PGA Golf de Caldas, SA
- Som Energia, SCCL
- Transportes Calsina y Carré, SL
- Transportes Treserras, SA

6. Distribució d'alimentació, begudes i tabac

- Abanescu, SL
- Alfrusur, SA
- Begudes i Marketing, SL
- Comerbal, SA
- Frigorífics Ros, SL
- Friolisa, SA
- General Markets Food Iberica, SA
- General Markets Food Service, SL
- Grup Unexporc, SA
- Iberdigest, SL
- Minio, SL
- Miservi de Supermercats, SL
- Valvi Alimentació i Serveis, SL
- Vins i Licors Grau, SA

7. Venda i reparació de vehicles de motor

- AD Bosch Recanvis, SL
- AD Parts, SL
- Autopodium, SA
- Establecimientos Coll, SA
- Garage Andreu, SA
- Garatge Plana, SA
- Girona Comercial d'Automoció, SA

8. Altres comerços

- Dyneff España, SLU
- Falk & Ross Group Spain, SL
- Globalimar Europa, SL
- Media Markt Girona video-TV-HIFI-ELEKTRO-COMPUTER-FOTO, SA
- Oil-Albera, SL
- Petrem Distribució, SA
- Sagemar Hotels, SA
- ST Services Iberia, SL
- Tradeinn Retail Services, SL
- Vera Continental, SL
- Vicens i Batllori, SL
- Xarxa Farmacèutica, SL

Annex 3. Presentació de KPMG

KPMG en el món

KPMG és una xarxa global de firmes de serveis professionals, que ofereix serveis d'auditoria, fiscals i d'assessorament financer i de negoci.

L'estructura global de KPMG reflecteix el fet de què l'entorn legal i regulatori no és homogeni en tots els països en els què té presència, pel que és imprescindible l'existència de firmes locals. Aquestes firmes són membres de KPMG internacional, societat suïssa, i l'equip de gestió global que inclou un Global Council, un Global Board i un Global Executive Team.

A nivell geogràfic estem organitzats en tres regions operatives Amèrica, EMA (Europa, Orient Pròxim i Àfrica) i ASPAC (Àsia-Pacífic).

KPMG opera en 153 països de tot el món amb 207.000 professionals que treballen en les firmes membres de KPMG.

KPMG a Espanya

Més de 4.000 professionals presten serveis a les 16 oficines de la Firma a Espanya i a l'oficina a Andorra.

La nostra oficina a Girona

Els nostres professionals de KPMG a l'oficina de Girona ofereixen al client la seva experiència i el seu profund coneixement de l'entorn empresarial amb l'objectiu clar de prestar un servei personalitzat que conjugui els recursos globals, l'especialització sectorial i el coneixement local que caracteritza la nostra xarxa de firmes.

La consolidació de la nostra oficina de Girona s'ha produït en un moment en el que el teixit empresarial, majoritàriament familiar, de la província ha intensificat els seus processos de professionalització i internacionalització.

Davant aquestes necessitats dels nostres clients, hem prioritzat el coneixement de les circumstàncies internes i externes de les empreses, donant suport a la seva gestió estratègica i aportant recomanacions d'alt valor afegit.

Actualment, i amb l'esperit d'adaptació a les circumstàncies canviants d'un entorn molt dinàmic, KPMG a Espanya s'ha orientat a acompanyar als seus clients, tant nacionals com internacionals, en el seu camí, ajudant-los a afrontar els reptes que majoritàriament els preocupen, com ara la globalització, l'entrada en nous mercats, la internacionalització o la professionalització, i la successió familiar.

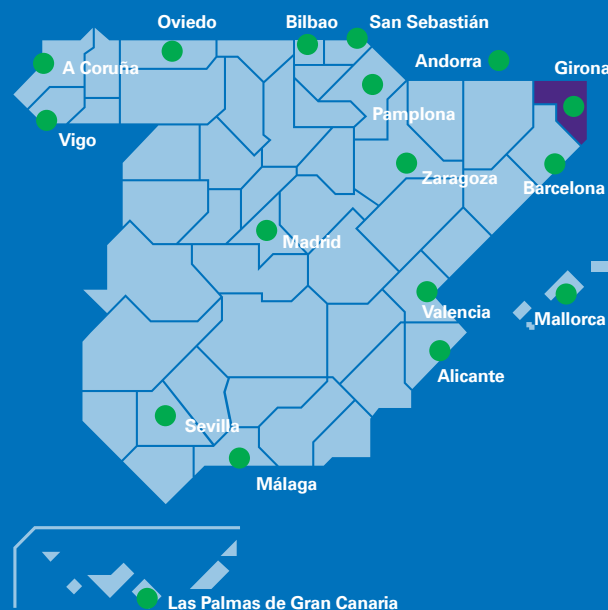
> KPMG en el món

> KPMG a Espanya

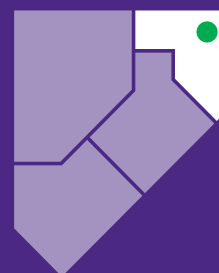

La nostra presència en les principals ciutats espanyoles ens permet oferir un servei proper i una relació personalitzada.

> La nostra oficina a Girona

- Experiència i coneixement de l'entorn empresarial
- Especialització sectorial
- Professionalització i internacionalització
- Gestió estratègica

Annex 4. Presentació de la Càtedra Cambra de l'Empresa Familiar

La Càtedra Cambra de l'Empresa Familiar de la Universitat de Girona és una unitat que té com a objectiu la formació, la investigació i el suport a l'empresa familiar des d'una perspectiva multidisciplinària. Per tal d'assolir aquests objectius, la Càtedra organitza formació específica en la temàtica de l'empresa familiar a nivell de grau, de màster o de formació continuada, promou i col·labora en estudis de recerca sobre l'empresa familiar, i organitza jornades de difusió o debat entorn de temàtiques del seu àmbit.

La Càtedra vol ser el nexa d'unió entre la universitat i la societat gironina entorn de la temàtica de l'empresa

familiar, per tal d'aprofitar sinergies i afavorir la col·laboració de tots els col·lectius interessats.

La Universitat de Girona va crear la Càtedra l'any 2006, a proposta de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Girona i amb el suport del Departament d'Organització, Gestió Empresarial i Disseny de Producte. El conveni de col·laboració fundacional de la Càtedra es va signar el novembre de 2006, entre la Cambra de Comerç de Girona, l'Institut de la Empresa Familiar, l'Associació Catalana de l'Empresa Familiar i la Universitat de Girona.

Volcà de Santa Margarida
Regió volcànica d'Olot

L'equip involucrat en aquest estudi ha estat dirigit per Manel Blanco i Jaume Ventura, integrat per l'equip del Centre de Serveis Compartits de KPMG i per Samuel Lado, Marta Sastre, Francisco José Callado, Natalia Utrero i Àngels Xabadia, integrants de l'equip investigador de la Càtedra Cambra de l'Empresa Familiar de la Universitat de Girona, liderat per Pilar Marquès.

Amb la col·laboració de:

© 2019 KPMG Auditores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Cooperative ("KPMG International"), societat suïssa. Tots els drets reservats.

KPMG i el logotip de KPMG són marques registrades de KPMG International Cooperative ("KPMG International"), societat suïssa.

La informació continguda aquí és de caràcter general i no va adreçada a facilitar les dades o circumstàncies concretes de persones o entitats. Si bé procurem que la informació que oferim sigui exacta i actual, no podem garantir que continui essent així en el futur o en el moment en el què se n'hi tingui accés. Per aquest motiu, qualsevol iniciativa que es pugui prendre utilitzant aquesta informació com a referència, ha d'anar precedida d'una exhaustiva verificació de llur realitat i exactitud, així com del pertinent assessorament professional.